

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کاردانی امور تربیتی

مجموعه دروس

گروه علوم انسانی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۵/۲/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کاردانی امور تربیتی

کمیته تخصصی:

گرایش:

کدرشته:

گروه: علوم انسانی

رشته: امور تربیتی

دوره: کاردانی

شورای عالی برنامه ریزی درسی صد و شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۷۵/۲/۲ براساس طرح دوره کاردانی امور تربیتی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کاردانی امور تربیتی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۵/۲/۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه کاردانی امور تربیتی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده (۱) منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره: کاردانی امور تربیتی در سه فصل جهت اجراء به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۵/۲/۲ در خصوص برنامه آموزشی کاردانی امور تربیتی

(۱) برنامه آموزشی دوره کاردانی امور تربیتی که از طرف گروه علوم
انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آرا به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رأی صادره سیصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۲/۲ در مورد
برنامه آموزشی دوره کاردانی امور تربیتی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر محمد علی نجفی

رئیس گروه هماهنگی تربیت معلم

دکتر علی شریعتمداری

سرپرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه دوره کاردانی رشته امور تربیتی

- شامل : مقدمه
- ضرورت و اهمیت
- هدف
- تواناییها و صلاحیتها
- طول دوره و شکل نظام
- واحدهای درسی

بسمه تعالی

۱ - مقدمه

فعالیت‌های امور تربیتی هرچند که در آموزش و پرورش از قبل از انقلاب آغاز شده بود، لکن به لحاظ شکل و محتوا بین این دو مرحله تفاوت‌های چشمگیری وجود دارد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و به دنبال احساس ضرورت برای ایجاد تغییراتی در بافت و فضای مدرسه، نهاد امور تربیتی با نگرشی متفاوت تأسیس شد. به هنگام تجدیدنظر در برنامه‌های مراکز تربیت معلم در اوایل سال‌های شصت رشته امور پرورشی با نگرشی مشابه رشته دینی تأسیس شد. براساس این نگرش اغلب دروس رشته پرورشی مشابه و یا عین دروس رشته دینی بود. وجود برخی دروس مانند مسایل نوجوانی و بازیهای پرورشی و هنرهای نمایشی و خوشنویسی این رشته را اندکی متفاوت با رشته دینی می‌ساخت، لکن پیوسته این سؤال باقی بود که این رشته چه تفاوتی با رشته فوق‌الذکر دارد.

به دنبال این سؤال و نیز اظهارنظر مدیران مدارس، معاونین پرورشی و رؤسای مناطق و ادارات کل آموزش و پرورش مبنی بر عدم کارایی فارغ‌التحصیلان این رشته در زمینه فعالیت‌های پرورشی و انجام تحقیقی مستقل در دفتر تربیت معلم معاونت تأمین و تربیت نیروی انسانی و تأیید عدم تناسب برنامه‌های درسی رشته پرورشی با نیازهای واقعی مربیان در مدارس و نیز تأکید معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش مبنی بر ضرورت تجدیدنظر در برنامه مراکز تربیت مربی، در سال ۱۳۷۱ کمیته برنامه‌ریزی رشته امور تربیتی تحت نظارت کمیته اصلی برنامه‌ریزی تربیت معلم تشکیل شد.

این کمیته با بهره‌گیری از تحقیقات و مطالعات انجام شده در این زمینه، دیدگاه‌های معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش و نیز با استفاده از تجربیات مربیان باسابقه و در نظر داشتن نیازهای واقعی مدارس برای سال‌های آینده برنامه فعلی را طراحی نمود. در این برنامه تحقق معنای تربیت در مدارس یعنی زمینه‌سازی مناسب برای پرورش همه‌جانبه شخصیت کودک، به عنوان اساسی‌ترین نیاز مورد توجه قرار گرفته است و تلاش شده مری به گونه‌ای پرورش یابد که بتواند تا حد ممکن در مسیر تحقق هدف تربیت گام‌هایی بردارد. در این برنامه با تأکید بیشتر بر تربیت اجتماعی، اخلاقی و مذهبی و تربیت حسی - حرکتی و هنری، تلاش شده است مری را برای رویارویی با این مسایل و مشکلات آماده سازد. و او را آماده کند تا با همکاری معلمان و کادر مدرسه در جهت برطرف کردن خلاءهای موجود در برنامه درسی رسمی برنامه‌ریزی کرده و

درجهت ایجاد فضای مساعدی برای تربیت و شکوفائی دانش آموزان فعالیت نماید.

دروس طراحی شده در این برنامه به سه دسته کلی پایه، روشی و مهارتی تقسیم می شوند. دروس پایه و مبنایی به طور اساسی اطلاعات زیربنایی برای تربیت و فعالیت در مدرسه را در اختیار مربی قرار می دهد درسهایی مانند معارف اسلامی، اصول و مبانی آموزش و پرورش، روان شناسی ها و رشد و تربیت اجتماعی در این دسته قرار می گیرند. دروس روش بیشتر بر آشنا ساختن مربی با روشهای تعلیم و تربیت در حیطه های خاص ارائه شده است دروس هنر، تربیت مذهبی اخلاقی و تربیت حسی - حرکتی نمونه هایی از این دروس هستند. دروس مهارتی برانجام عملی کارها توسط مربی و کسب مهارت های لازم تأکید دارد. که دروسی مانند تدوین و بیان مسائل تربیتی، روش تدریس قرآن و تمرین مربی گری از جمله این دروس می باشند.

۲- هدف

هدف دوره کاردانی تربیت مربی در رشته امور تربیتی، پرورش مربیان نیمه متخصص برای کار در مدارس با تأکید بر دوره ابتدایی است. وظیفه این مربیان علاوه بر همکاری در نظارت بر روند تربیتی مدرسه، عبارت است از ارائه طرحهای اصلاحی و اجرایی برای بهسازی عملکرد تربیتی مدرسه و نیز اجرای فعالیتهایی که موجب شکوفایی ابعاد تربیتی دانش آموزان بالاحص در حیطه های اجتماعی، اخلاقی، اعتقادی و هنری باشد.

۳- ضرورت و اهمیت

باتوجه به گستردگی دانش تعلیم و تربیت و توجه به ابعاد متنوع و گوناگون تربیت و نیز ضرورت تنوع فعالیتهای آموزشی و پرورشی، تربیت نیروهای متخصص و نیمه متخصص برای دوره های مختلف آموزشی، امری است اجتناب ناپذیر. در دوره ابتدایی نیز درکنار فعالیتهای معلم، مدیر و ناظم، حضور یک مربی تربیتی به عنوان یک کاردان و فردی نیمه متخصص در تعلیم و تربیت نیز ضروری به نظر می رسد. این مربی در سطح و حد دبستان می باید بتواند روند تربیتی مدرسه را مورد بررسی و دقت قرار داده و برای پیشرفت کار طرحهایی را ارائه کرده و در انجام برخی از آنها خود اقدام نماید. بدین لحاظ تنظیم و ارائه برنامه منسجمی برای تربیت مربیانی که بتوانند کمبودهای فوق را در آموزش و پرورش برطرف نمایند از اهمیت و ضرورت برخوردار است.

۴- تواناییها و صلاحیتها

از دانشجو - مربی انتظار می رود در پایان این دوره علاوه بر صلاحیتها و تواناییهای ناشی از دروس عمومی و تربیتی صلاحیتها و مهارتهای زیر را کسب کند:

- ۱- کسب شناخت نسبتاً عمیق از تربیت و مدرسه و نقش فرصتها و فعالیتها تربیتی در ساختن شخصیت دانش آموزان.
- ۲- شناخت ساختار روانی کودک و مهارت استفاده از روشهای عملی برای شکل دهی زیرساختهای شناختی کودک دبستانی.
- ۳- شناخت ساختار عصبی - حرکتی کودک و مهارت استفاده از روشهای عملی برای بالا بردن بازدهی جسمی - حرکتی او.
- ۴- شناخت خواندنیهای خاص کودکان و روشهای پرورش استعداد ادبی همراه با مهارت و حوصله برقراری ارتباط کلامی و رویارو با کودک دبستانی.
- ۵- آشنایی و مهارت استفاده از روشهای خاص تربیت دینی و اخلاقی و تدریس در کلاس قرآن.
- ۶- آشنایی و مهارت استفاده از روشهای خاص اجتماعی و جذب و هدایت جمعی دانش آموزان دبستانی.
- ۷- مهارت برقراری ارتباط با والدین و رهبری جمعهای متشکل از والدین دانش آموزان.
- ۸- مهارت برنامه ریزی و اجرای فعالیتهای فرهنگی، اردوها و مراسم.
- ۹- آشنایی با زمینه های هنری مناسب برای مدرسه و کسب مهارت در استفاده از هنر برای پرورش جنبه های هنری و خلاقه دانش آموزان.

۵- طول دوره و شکل نظام:

دوره کاردانی تربیت مربی رشته امور پرورشی شامل چهار نیمسال متوالی یا دوسال تحصیلی و به صورت نظام واحدی است طول هر نیمسال ۱۷ هفته است. زمان تدریس هر واحد درسی در طول یک نیمسال ۱۷ ساعت و هر واحد عملی ۳۴ ساعت و هر واحد کارگاهی و کارآموزی ۵۱ ساعت است.

۶- واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای دوره کاردانی تربیت مربی رشته امور پرورشی اعم از نظری و عملی و کارآموزی جمعاً ۷۲ واحد بشرح زیر است:

الف : دوس عمومی ۱۴ واحد
ب : دوس تربیتی ۱۳ واحد
ج : دروس اصلی و تخصصی ۴۵ واحد

جمع واحدها ۷۲ واحد

تذکر : علاوه بر دروس فوق الذکر گذراندن دروس روخوانی قرآن و زبان فارسی پیش نیاز دانشگاهی برای کلیه دانشجویانی که حدنصاب لازم را در آزمون ، ورودی کسب نموده اند مطابق آئین نامه مربوط الزامی است. دستورالعمل انجام آزمون ورودی برای درس روخوانی قرآن در برنامه تفصیلی این درس درج شده است.

۷- توصیه ها و الزامات آموزشی

این توصیه ها و الزامات در ۶ قسمت ضمیمه برنامه می باشد.

فصل دوم

جداول واحدهای درسی دوره کاردانی رشته امور تربیتی

شامل:

- دروس عمومی
- دروس تربیتی
- دروس اصلی و تخصصی

جدول دروس عمومی دوره‌های کاردانی تربیت معلم با توجه به مصوبات جلسات ۱۹۷ و ۲۸۲
شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			جمع	نظری	عملی
۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۳۴	۳۴	-
۲	معارف اسلامی (۲)	۲	۳۴	۳۴	-
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-
۴	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۲	۳۴	۳۴	-
۵	زبان فارسی	۳	۵۱	۵۱	-
	زبان فارسی پیش‌نیاز دانشگاهی				
۶	تربیت بدنی (۱) عملی	۱	۳۴	-	۳۴
۷	بهداشت و محیط زیست*	۲	۳۴	۳۴	-
جمع		۱۴	۲۵۵	۲۲۱	۳۴

تذکر ۱: درس زبان فارسی در دو جلسه در هفته تدریس می‌شود.
تذکر ۲: با توجه به اینکه درس تعلیم و تربیت اسلامی در جدول دروس تربیتی آمده است، درس اخلاق و تربیت اسلامی (۲ واحد) با محتوای اخلاق اسلامی ارائه خواهد شد.
* تذکر ۳: درس بهداشت و محیط زیست علاوه بر دروس عمومی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی به دروس عمومی دوره‌های کاردانی تربیت معلم افزوده شده و در عوض درس زبان خارجی به دوره کارشناسی ناپیوسته موکول گردیده است. -

دروس تربیتی دوره کاردانی رشته امور تربیتی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری	عملی	
۱	تعلیم و تربیت اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۲	روان شناسی تربیتی *	-	-	-	-	-
۳	روان شناسی عمومی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۴	اصول و فنون مشاوره و راهنمایی	۲	۳۴	۳۴	۰	روان شناسی عمومی
۵	کلیات روشها و فنون تدریس	۳	۵۱	۵۱	-	-
۶	سنجش و اندازه گیری پیشرفت تحصیلی	۲	۳۴	۳۴	-	روشها و فنون تدریس
۷	تولید و کاربرد مواد آموزشی	۲	۵۱	۱۷	۳۴	روشها و فنون تدریس
۸	تمرین معلمی *	-	-	-	-	-
جمع		۱۳	۲۳۸	۲۰۴	۳۴	

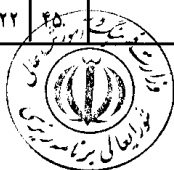
* - درس روان شناسی تربیتی از جدول دروس تربیتی حذف و به عنوان یک درس تخصصی به ارزش ۲ واحد نظری در مجموعه واحدهای اصلی و تخصصی منظور شده است .

* - درس تمرین معلمی از جدول دروس تربیتی حذف و با عنوان درس تمرین مربیگری به میزان ۴ واحد کارآموزی در جدول دروس اصلی و تخصصی ارائه شده است.

جدول دروس اصلی و تخصصی دوره کاردانی رشته امور تربیتی

کد	شماره صفحه	نام درس	تعداد			پیشنیاز و هم نیاز
			واحد	جمع	ساعت	
			نظری	عملی		
۰۱	۱۸	روانشناسی رشد (۱)	۲	۳۴	-	روانشناسی عمومی
۰۲	۲۰	روانشناسی رشد (۲)	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد ۱
۰۳	۲۲	روانشناسی تربیتی	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد ۱
۰۴	۲۴	رشد و تربیت اجتماعی	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد (۱)
۰۵	۲۷	مدرسه و تربیت	۲	۳۴	-	رشد و تربیت اجتماعی
۰۶	۳۰	آسیب‌های روانی - تربیتی کودک و نوجوان	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد (۱)
۰۷	۳۳	تحقیق و تدوین و بیان مسائل تربیتی	۳	۶۸	۳۴-	آسیب‌های روانی - تربیتی کودک و نوجوان
۰۸	۳۶	برنامه‌ریزی فعالیتهای فرهنگی - تربیتی	۳	۸۵	۵۱	-
۰۹	۴۰	پرورش حسی - حرکتی کودک	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد (۱)
۱۰	۴۲	پرورش اخلاقی - مذهبی کودک	۲	۳۴	-	روانشناسی رشد (۱)
۱۱	۴۴	اصول و روشهای پرورشی استعدادهای کودک	۲	۵۱	۳۴	روانشناسی رشد (۱)
۱۲	۴۷	بازیهای پرورشی	۲	۵۱	۱۷	-
۱۳	۵۰	کاربرد هنرهای تجسمی در فعالیتهای پرورشی	۲	۶۸	۵۱	-
۱۴	۵۲	کاربرد هنرهای نمایشی سرود در فعالیتهای پرورشی	۲	۶۸	۱۷	-
۱۵	۵۳	مبانی و اصول آموزش و پرورش (با تأکید بر دوره ابتدایی)	۲	۳۴	-	روانشناسی تربیتی
۱۶	۵۴	سازمان و قوانین آموزش و پرورش	۲	۳۴	-	-
۱۷	۶۰	کتابخانه و کتابخوانی	۲	۶۸	۵۱	-
۱۸	۶۳	روش تدریس قرآن کریم	۳	۶۸	۳۴	روخوانی قرآن *
۱۹	۶۶	متون اسلامی (آموزش زبان عربی)	۲	۳۴	-	» »
۲۰	۶۸	تمرین مربیگری	۴	۲۰۴	-	روشها و فنون تدریس، برنامه‌ریزی فعالیتهای فرهنگی - تربیتی
جمع			۴۵	۱۱۲۲	۵۶۱	۶۶۳

تذکر (۱) : درس روانشناسی رشد (۱) پیش‌نیاز روانشناسی تربیتی، رشد تربیت اجتماعی و آسیب‌های روانی - تربیتی کودک و نوجوان می‌باشد، دانشجو لازم است که قبل از اخذ هریک از واحدهای مذکور درس روانشناسی رشد (۱) را گذرانده باشد در غیر این صورت الزاماً باید هریک از دروس یا دشده را همزمان با درس رشد (۱) اخذ نماید.

تذکر (۲) : درس روخوانی قرآن (شامل روان‌خوان و تجوید) به عنوان درس پیش‌نیاز دانشگاهی در برنامه گنجانده شده است.

تذکر (۳) : درس شماره ۸، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۱۹ به عنوان درس کارگاهی تلقی شده و ساعت عملی آنها ۵۱ ساعت منظور شده است.

تذکر (۴) : درس شماره ۲۲ نیز جنبه کارآموزی دارد و به ازاء هر واحد عملی ۵۱ ساعت منظور شده است.

فصل سوم

سرفصلها و منابع درسی دوره کاردانی رشته امور تربیتی

نام درس : روخوانی قرآن کریم (شامل روان خوانی و تجوید) - درس بیش نیاز دانشگاهی
تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ندارد

ساعات تدریس : سه ساعت در هفته

اهداف :

پس از پایان تدریس انتظار می‌رود دانشجو - مری دارای مهارت‌های زیر باشد :

- ۱- در تلاوت قرآن ، آداب مربوط به تلاوت را رعایت کند.
- ۲- در روان خوانی قرآن کریم مهارت لازم را کسب نماید.
- ۳- مهارت لازم در شناخت قواعد تجویدی را بدست آورد و در تلاوت قرآن کریم این نکات را رعایت نماید.

سرفصلهای درس

مقدمات : آداب تلاوت قرآن شامل :

- ۱- پاک بودن ، رو به قبله نشستن ، مؤدب بودن
- ۲- رعایت وقت تلاوت : تلاوت قرآن در همه حال بخصوص در ماه مبارک و پس از انجام نمازهای یومیه و شب‌ها و روزهای جمعه سفارش شده است.
- ۳- گفتن ذکر صلوات و اعوذ بالله من ... و بسم الله الرحمن الرحیم در شروع خواندن قرآن و توجه به معانی آیات و تفکر در آن.

بخش اول : روخوانی قرآن کریم به همراه تمرین کافی

- ۱- آشنایی با الفبای زبان عربی و اسامی آنها.
- ۲- صداهای کوتاه، سکون، صداهای کشیده، تشدید.
- ۳- حروف ناخوانا و تنوین .
- ۴- شکل همزه و پایه‌های آن (ء - و - ی) .
- ۵- مد، اشباع و عدم اشباع "هـ" ضمیر و استثنائات آن .
- ۶- حروف مقطعه و همزه قطع و وصل و نحوه شروع از همزه وصل و علامت آن (اسم، فعل، حرف) .

۷- التقاء ساکنین (تنوین نزد همزه وصل) نحوه وقف بر آخر کلمات (اسکان - ابدال)

بخش دوم : روان خوانی قرآن کریم با رعایت قواعد تجدیدی

- ۱- مواضع دستگاه تکلم و دسته بندی حروف تهجی (هجا) .
- ۲- آموزش مخارج حروف (ث - ح - ذ - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - و)
- ۳- صفات حروف (استعلاء - استفال - قلقله - غُنه) .
- ۴- احکام (احکام تنوین و نون ساکنه ، احکام میم ، احکام لام ، انعام حروف آموزش عالی)
- ۵- رموز وقف .

توصیه های آموزشی

- ۱- اساتید این درس به هنگام انجام تمرینات این درس ، آیات قرآن را آهنگین تلاوت نمایند (ترتیل یا تحقیق) ، در صورتیکه عده ای از دانشجویان ضعیف باشند بهتر است ابتدا تلاوت آیات بصورت کلمه خوانی و ساده خوانی و سپس بصورت ترتیل یا تحقیق باشد .
- ۲- تأکید این درس بر روان خوانی و تمرین عملی دانشجویان - معلمان است و نه حفظ قواعد .

دستور العمل انجام ارزشیابی

- الف - ارزشیابی ورودی : از کلیه دانشجویان در ابتدای نیمسال تحصیلی آزمون روخوانی قرآن گرفته می شود و کسانی که حد نصاب لازم قبولی را کسب کنند از گذراندن این درس معاف خواهند بود ، و کسانی که حد نصاب لازم را بدست نمی آورند ملزم به گذراندن درس بصورت پیش نیاز دانشگاهی هستند .
- ب - نحوه ارزشیابی ورودی : ارزشیابی در ابتدای ورود به صورت آزمون عملی با توجه به متنهای مناسب زیر نظر گروه آموزش معارف تربیت معلم صورت می گیرد . دانشجو حداقل از دو محل و هر محل حدود ۶ سطر از آیات قرآن را قرائت می نماید .
- ج - ملاک آزمون : خواندن قرآن با رعایت قواعد تجوید به صورت قرائت روان است .
- د - ارزشیابی پایانی از درس : از دانشجویانی که این درس را اخذ کرده اند آزمون شفاهی (عملی) به عمل می آید . در این آزمون حد نصاب لازم را دانشجو می باید کسب نماید . نمره نهایی درس طبق آئین نامه آموزشی محاسبه و ثبت می شود .

نکاتی که در تعیین نمره دانشجو مورد توجه قرار می‌گیرد

– بازای هر غلط اعرایی ۵/۰ نمره و در صورت اصلاح بدون تذکر استاد ۲۵/۰ نمره کسر خواهد شد.

– بازای هر غلط کلمه‌ای یا حرفی (اضافه یا کم کردن) یک نمره و در صورت اصلاح بدون تذکر استاد ۵/۰ نمره کسر خواهد شد.

– بازای هر غلط تجویدی (صفات، احکام) ۲۵/۰ نمره کسر خواهد شد.

– عدم رعایت مخارج حروف به ازای هر مورد ۵/۰ نمره و در صورت اصلاح بدون تذکر استاد ۲۵/۰ نمره کسر خواهد شد.

منابع:

- ۱- کتابهای آموزش قرآن کریم (روخوانی) دوره دبستان و راهنمایی سال ۱۳۷۴.
- ۲- راهنمای تدریس روخوانی قرآن - تألیف علی حبیبی، ناشر: قم، خیابان ارم انتشارات

روح:

- ۳- حلیة القرآن - تألیف سید محسن موسوی بلده، ناشر: سازمان تبلیغات اسلامی.
- ۴- آداب تلاوت، تألیف مهدی مشایخی، ناشر: سازمان تبلیغات اسلامی.

نام درس: زبان فارسی - درس پیش دانشگاهی^۱
برای دانشجو - معلمان دوره‌های کاردانی مراکز تربیت معلم
تعداد واحد: ۴

نوع واحد: ۳ واحد نظری و ۱ واحد عملی
پیش‌نیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۵ ساعت در هفته
اهداف:

انتظار می‌رود دانشجو معلم پس از گذراندن این درس:

۱ - با مهارت‌های چهارگانه شامل خواندن، نوشتن، شنیدن و گفتن آشنایی کافی پیدا کند.

۲ - ضعف‌ها و کاستی‌ها دانشجو معلم در شناخت زبان فارسی به طور نسبی جبران شده

باشد.

۳ - آمادگی لازم در فراگیری دروس و واحدهای دوره تربیت معلم ایجاد شده باشد:

۴ - با به کارگیری شیوه‌های عملی مانند بازنویسی متن، برگردان متن گذشته به امروز،

حالت فعال پیدا کند.

۵ - شناخت دانشجو نسبت به زبان و ادب فارسی عمق و اعتلای بیشتری پیدا کند.

سرفصل‌های درس

الف: متون نثر (شامل فعالیت‌های خواندن متن، خلاصه‌سازی متن، نقد و تفسیر، تغییر در

زمان افعال)

- متون نثر معاصر (سده اخیر و نویسندگان صاحب سبک و شاخص آن) که در یک

تقسیم‌بندی کلی به نثر داستان‌پردازان و نویسندگان دانشگاهی و غیردانشگاهی تقسیم می‌شود. این

بخش شامل نثر توصیفی، تحقیقی و گزارشی، داستانی، طنز و تخیلی می‌باشد. انتخاب از میان آثار

نویسندگانی چون محمدعلی جمال‌زاده جلال‌آل احمد، دهخدا، علی شریعتی، عبدالحسین

زرین‌کوب، محمد علی اسلامی ندوشن، غلامحسین یوسفی، شفیعی کدکنی، فروزانفر،

سیمین‌دانشور، کیومرث صابری، سیدمهدی شجاعی، مرتضی مطهری و امام خمینی (ره) است.

ب: متون نظم (شامل فعالیت‌های خواندن متن، تبدیل نظم به نثر، نقد و تفسیر).

- متون نظم معاصر از برجسته‌ترین شاعران معاصر ادب فارسی مانند: محمدتقی بهار،

۱ - کلیه دانشجویانی که نمره خام زبان و ادبیات فارسی آنها در امتحان ورودی کمتر از

۶۰٪ می‌باشد ملزم به گذراندن این درس هستند.

دهخدا، پروین اعتصامی ایرج میرزا، نسیم شمال، نیما، سهراب سپهری، اخوان ثالث، شهریار، اوستا، قیصرامین پور، سلمان هراتی، علی معلم و ...

ج : مطالعه و نگارش (به همراه تمرین کافی)

۱ - شیوه‌های مطالعه، تندخوانی، برنامه‌ریزی مطالعه، شناخت موانع مطالعه و ...

۲ - شیوه‌های نگارش (آشنایی اجمالی با شیوه نگارش).

فعالیت‌های عملی دانشجویان

- معرفی چند کتاب از نویسندگان برجسته معاصر (حداقل دو نمونه)

- تلخیص کتاب یا بخش‌هایی از کتاب یا مطالب جراید کثیرالانتشار (حداقل یک نمونه)

- بازنویسی متن کهن به نثر امروزی یا بازگرداندن متن به شیوه کهن در قالب طنز (حداقل

یک نمونه)

- گوش دادن و یادداشت برداری از یک سخنرانی و نوشتن آن به صورت مقاله کوتاه

(حداقل یک نمونه)

- بازنویسی داستان با تغییر شخص داستان (مثلاً اول شخص به سوم شخص) و تغییر زاویه

دید یا زمان افعال.

- ارائه مطالب خواننده شده یا شنیده شده به صورت شفاهی در کلاس

- گزارش نویسی (حداقل یک گزارش)

- نوشتن نامه (دوستانه، اداری و ...) (حداقل یک نمونه در هر مورد)

- شرح حال نویسی و خاطره‌نویسی (حداقل یک شرح حال یا خاطره)

توصیه‌های آموزشی:

۱ - در طول آموزشها دانشجویان معلمان فعال شده، و تدریس با توجه به گسترش علائق آنها

به زبان فارسی و کسب نگرش مثبت تنظیم شود.

۲ - استادان محترم این درس برای جبران ضعف موجود، به تقویت مهارت‌های چهارگانه

زبان‌آموزی بسیار توجه کنند و در نوشتن و گفتن، می‌توانند فصل یا فصل‌هایی از یک کتاب را با

مشورت دانشجوی معین کرده و به دانشجوی توصیه کنند پس از تلخیص، به صورت نوشته‌ای کوتاه

عرضه کند یا شفاهاً در کلاس ارائه دهد.

۳ - در مطالعه نوشته‌ها و گزارش‌های دانشجویان معلمان، ضعف نوشته، اشکالات نگارشی و

سجاوندی تذکر داده شود تا دانشجوی معلمان به اصلاح آنها بپردازد و به تدریج نقایص کار خود را

مرتفع سازد.

۴ - نقد مطالب نشریه‌ها و روزنامه‌ها به ویژه نقد تطبیقی سرمقاله‌ها، زیر نظر استادان محترم

انجام پذیرد.

منابع و مراجع

- ۱- کلیه متون نویسندگان مطرح شده به شرح سرفصل
- ۲- راهنمای پژوهش و اصول علمی مقاله نویسی - هنر نوشتن و مهارتهای مقاله نویسی، مهارت های مطالعه، مهارت های خواندن، دکتر بهرام طوسی، انتشارات ترانه، مشهد - ۱۳۷۲ (۴ جلد)
- ۳- آیین نگارش، احمد سمیعی گیلانی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی - ۱۳۶۶
- ۴- زبان و نگارش فارسی - انتشارات سمت، چاپ هشتم - ۱۳۷۳ (کتاب درس دانشگاهی)
- ۵- فن نگارش یا راهنمای انشاء - محمد جعفر محبوب و علی اکبر فرزانه بور - تهران - اندیشه ۱۳۵۳.
- ۶- آیین پژوهش و مرجع شناسی - دکتر حسن احمدی گیوی - نشر هما - ۱۳۷۳
- ۷- روش های مطالعه - تألیف کی بی بالدربج - ترجمه دکتر علی اکبر سیف - نشر دانا ۱۳۷۳

نام درس: روانشناسی رشد (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان‌شناسی عمومی

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

هدف:

پس از پایان این درس دانشجو - مری با ویژگیها و مراحل مختلف رشد شخصیت کودک آشنا می‌شود.

سر فصل: درس

- تعریف و موضوع مطالعه روان‌شناسی رشد.

- اصول و جهات عمومی رشد.

- عوامل موثر بر رشد (ژنتیکی - محیطی).

- مراحل و ویژگیهای رشد در دوران قبل از تولد.

- رشد شخصیت و ابعاد آن شامل:

۱- رشد بدنی (رشد سیستم عصبی - رشد عضلانی - رشد استخوانی - رشد قد و وزن).

۲- رشد حسی - حرکتی

۳- رشد عقلی (رشد هوش، تشکیل مفاهیم، رشد کلامی، رشد ادراک).

۴- رشد عاطفی.

۵- رشد روانی - جنسی

۶- رشد اخلاقی و مذهبی

۷- رشد اجتماعی

منبع اصلی: روانشناسی رشد (۱) از انتشارات سمت

سایر منابع

۱- ماسن، هنری پاول و ...، رشد و شخصیت کودک، مترجم مهشید یا سایی، نشر

مرکزی، ۱۳۶۸

۲- منصور، محمود، روانشناسی ژنتیک (۱) (تحول روانی از کودکی تا پیری)، چاپ
چهارم، انتشارات رز، تهران ۱۳۶۶.

نام درس: روانشناسی رشد ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

پیشنیاز: روانشناسی رشد (۱)

هدف:

پس از پایان این درس دانشجو - مری با خصوصیات رشد جسمی، روانی و اجتماعی پس از دوران کودکی آشنا می شود.

سرفصلهای درس

کلیات روان شناسی رشد در دوره نوجوانی شامل: تعریف - مفاهیم - تاریخچه - بلوغ به

مفهوم بحران

بخش اول: فیزیولوژی دوران بلوغ

بلوغ جنسی:

- تغییرات ظاهری و فیزیولوژیکی

- متابولیسم و رشد (نیازهای تغذیه - توانایی بدنی و عضلانی - شیمی خون)

- عوامل مؤثر بر بلوغ جنسی:

- عوامل اجتماعی (اقتصادی - بهداشت درمان)

- عوامل عصبی و هورمونی (عوامل هورمونی و تاثیر غدد بسته - نظام تنظیمی غدد

داخلی - بلوغ جنسی در ارتباط با عوامل هورمونی - ارتباط غدد داخلی با مراکز مغزی و در

رابطه با بلوغ جنسی)

بخش دوم: تغییرات روانی در دوره نوجوانی:

بررسی اجمالی در مورد ویژگیهای روانی دوره نوجوانی:

- تحول شناختی نوجوان

- تحول عاطفی نوجوان

- تحول اجتماعی نوجوان

- تحول اخلاقی نوجوان
- نوجوانان و مکانیزمهای روانی

بخش سوم: نوجوان و جامعه

- روابط نوجوانان با: خانواده - گروه همسالان - مدرسه - تأثیر فرهنگ مسلط بر نوجوانان - نوجوانان و وسائل ارتباط جمعی - نوجوانان و نهادهای نیمه رسمی و غیر رسمی.
- انعکاس بلوغ در تغییرات ظاهری

منبع اصلی: روانشناسی رشد (۲)، انتشارات سمت، زیر چاپ

سایر منابع

- ۱ - منصور، محمود - دادستان پریخ، روانشناسی ژنتیک ۲، انتشارات دریا، ۱۳۶۹.
- ۲ - جمعی از نویسندگان، روانشناسی رشد، انتشارات سمت
- ۳ - کرین، ویلیام سی، پیشگامان رشد، ترجمه فرید فدایی، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۱.
- ۴ - منصور محمود - روانشناسی ژنتیک (۱) (تحول روانی از کودکی تا بیری)، انتشارات رز، ۱۳۶۶.

نام درس: روانشناسی تربیتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: روان شناسی عمومی

همنیاز: روانشناسی رشد (۱)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

هدفهای آموزشی:

از دانشجو - مری انتظار می رود پس از گذراندن این درس:

۱- با مبانی، اصول و موضوع روانشناسی تربیتی آشنا شود.

۲- با کاربرد روانشناسی در آموزش آشنا شود.

سر فصلهای درس:

۱- مقدمه (ارتباط روانشناسی با آموزش و تدریس)

- تعریف روانشناسی تربیتی

- موضوع روانشناسی تربیتی

۲- نظریه های رایج درباره فرایند یاددهی - یادگیری

۳- اصول یادگیری

۴- عوامل مؤثر بر یادگیری (نفاوتهای فردی، جو کلاس، شیوه تدریس، موضوع

درس، ...)

۵- روشهای یادگیری (اقسام روشها به اعتبار فعالیت دانش آموز، فعالیت معلم و به اعتبار

ابزار (پیشرفته، محدود، میدان طبیعی))

۶- انگیزش و کاربرد آن در یادگیری

۷- تاثیر تشویق و تنبیه بر یادگیری

۸- یادگیری برای ارضاء نیاز به آموختن

۹- لزوم ارزشیابی از یادگیری

۱۰- تاثیر ارزشیابی بر فرایند یاددهی - یادگیری

منابع اصلی:

- ۱- لفرانکوئیس، گای، آر، روان‌شناسی برای آموزش، ترجمه منیجه شهینی بیلاق، انتشارات رشد، ۱۳۷۰
- ۲- سیف، علی‌اکبر، روان‌شناسی پرورشی (یادگیری و آموزش)، انتشارات آگاه، ۱۳۷۰.

منابع:

- ۱- بیلر، رابرت، کاربرد روانشناسی در آموزش - ترجمه پروین کدیور - مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۷۰ (ج ۱ و ۲).
- ۲- لیونور، درویل، کاربرد روانشناسی در تدریس - ترجمه محمد پارسا، ۱۳۴۹.
- ۳- مقدم، بدری - کاربرد روانشناسی در آموزشگاه (روانشناسی آموزشگاهی) انتشارات سروش (صدا و سیمای جمهوری اسلامی) ۱۳۶۳.
- ۴- شریعتمداری، علی، روان‌شناسی تربیتی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۶.

نام درس: رشد و تربیت اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۱)

ساعات تدریس: دو ساعت در هفته

اهداف آموزشی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود دانشجو - مری :

- ۱- تحول اجتماعی و زیر بناهای رفتار اجتماعی نوجوان را بشناسد.
- ۲- اهداف تربیت اجتماعی را بشناسد.
- ۳- اصول و روشهای مؤثر در تربیت اجتماعی را بشناسد.
- ۴- عوامل و نهادهای مؤثر بر رشد اجتماعی دانش‌آموز را بشناسد.
- ۵- با نقش مری امور پرورشی در تربیت اجتماعی آشنا شود.
- ۶- توانایی‌های لازم جهت تقویت مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان را کسب کند.

سر فصلهای درس:

فصل اول : مروری بر رشد و تحول اجتماعی در نوجوانی

- پایه‌های رفتار اجتماعی در نوجوانی
- مظاهر اساسی رشد اجتماعی در نوجوانی (انس، الفت، نفرت)
- تغییر رفتار اجتماعی در نوجوان
- ارزشها از دیدگاه نوجوان

فصل دوم : تعریف، اهمیت، اهداف و عناصر تربیت اجتماعی

- نیاز انسان به جامعه و جمعی زیستن
- نیاز جامعه به افراد تربیت یافته
- تعریف و هدفهای اجتماعی شدن
- نقش اجتماعی و عوامل پذیرش آن
- ارتباط فرهنگ، اجتماعی شدن و شخصیت
- عوامل و عناصر تعیین کننده در تربیت اجتماعی
- از تربیت اجتماعی تا تربیت انسانی

فصل سوم : ویژگیهای فردی مؤثر در برقراری روابط اجتماعی سالم

- داشتن نگرش مثبت به انسان و انسان بودن
- انعطاف پذیری در عین برخورداری از استقلال فکری در روابط اجتماعی
- داشتن انگیزه های پیشرفت
- پذیرش خود به عنوان فردی مؤثر
- احساس مسئولیت در قبال فرد و جامعه

فصل چهارم : نهادها و مؤسسات مؤثر بر تربیت اجتماعی

- طبقه اجتماعی و تأثیر وضعیت اقتصادی و رفاهی
- خانواده، سابقه فرهنگی و میراث تربیتی آن
- محیط مدرسه و تأثیرات آن
- تأثیر نهادهای اجتماعی (مذهبی، فرهنگی، ورزشی، هنری، سیاسی و...) بر تربیت

اجتماعی

فصل پنجم : اصول و روشهای تربیت اجتماعی

- ارائه الگو و سرمشق مناسب
- ایجاد محیط مساعد و شرایط اجتماعی - تربیتی مناسب
- شناخت عوامل بازدارنده رشد اجتماعی
- تلاش در راه رفع عوامل ضداجتماعی شدن
- تعیین تکلیف اجتماعی

فصل ششم : نقش مربی در تربیت اجتماعی

- خصوصیات فردی مربی
- توسل به منطق در مقابل توسل به هیجان، استدلال دو جانبه
- ارتباط جمعی، آموزش و متقاعد سازی
- ارتباط اجتماعی مربی
- مسئولیت الگویی مربی
- وظیفه مربی در تربیت اجتماعی

منبع اصلی : تألیف خواهد شد

سایر منابع:

- ۱- گروه نویسندگان، روان‌شناسی رشد، ترجمه نورالدین رحمانیان، مؤسسه انتشارات آگاه.
- ۲- علاقه‌بند، علی، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، انتشارات بعثت
- ۳- ارونسون، الیور، روان‌شناسی اجتماعی، ترجمه حسین شکرکن، انتشارات رشد.
- ۴- شکوهی، غلامحسین، تعلیم و تربیت و مراحل آن، انتشارات آستان قدس
- ۵- دویس، موریس، مراحل تربیت، ترجمه علی محمد کاردان، انتشارات دانشگاه تهران
- ۶- ادیب‌علی محمد حسین، راه و روش تربیت از دیدگاه امام علی (ع)، ترجمه رادمنش مؤسسه انجام کتاب
- ۷- پارسا محمد، روانشناسی رشد کودک و نوجوان، ۱۳۴۹.

نام درس: مدرسه و تربیت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: رشد و تربیت اجتماعی
ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته،

اهداف آموزشی:

انتظار می‌رود در پایان این درس دانشجوی مری:

- ۱- با نگرشهای مختلف در خصوص مدرسه و تحول آن آشنا شود.
- ۲- مدرسه را به عنوان یک نظام اجتماعی درک کند و کارکردهای تربیتی آن را بشناسد.
- ۳- تأثیرات تربیتی آشکار و پنهان مدرسه را بشناسد.
- ۴- با تأثیر روابط انسانی در حصول هدفهای تربیتی و هدایت فعالیت‌های مختلف مدرسه آشنا شود.
- ۵- با ضرورت ارتباط و هماهنگی بین مدرسه و نهادهای دیگر بویژه خانواده آشنا شود.

سر فصلهای درس:

فصل اول: تاریخچه و تحول نگرش به مدرسه

- تاریخچه پیدایش مدرسه
- مدرسه مرکزی برای انتقال فرهنگ
- مدرسه مؤسسه‌ای برای آماده سازی حرفه‌ای
- مدرسه به عنوان دانشگاهی در مقایسه کوچک
- مدرسه به عنوان مرکزی برای پرورش همه جانبه
- نگرش صاحب‌نظران معاصر تعلیم و تربیت به مدرسه

فصل دوم: مدرسه یک نظام اجتماعی

- مفهوم نظام (سیستم)، تعاریف و انواع سیستمها
- هدف نظام مدرسه
- کارکردهای نظام مدرسه (اجتماعی، عقلانی، علمی، معنوی، هنری و بدنی).
- نقشهای مختلف در نظام مدرسه (مدیر، معلم، معاون، مربی پرورشی، دانش‌آموز و ...)

- جامعه، آموزش و پرورش و مدرسه (روابط سیستمی آنها)
- روابط رسمی و غیر رسمی در نظام مدرسه و اثرات این روابط بر کار آن.
- مدرسه و گروهها و نهادهای دیگر.
- فصل سوم: تأثیرات آشکار و پنهان مدرسه
 - ۱- برنامه درسی آشکار
 - ۲- برنامه درسی پنهان
 - ۳- روابط معلم و شاگردان و آثار تربیتی آن
 - ۴- روابط دانش‌آموزان با یکدیگر
- فصل چهارم: روابط انسانی و اهداف تربیتی
 - جو تفاهم و همدلی در کلاس و مدرسه
 - تقویت ارزشهای الهی و روابط انسانی
 - تکریم و محبت به دانش‌آموزان و تأثیر آن در جهت روابط انسانی مطلوب
 - تقویت اعتماد به نفس دانش‌آموزان و روابط انسانی
 - ارزشگذاری به نظر و اندیشه دانش‌آموز در روابط انسانی
 - نقش مدیر در ایجاد و نگهداری روابط انسانی مطلوب
 - نقش مربی و معلمان در ایجاد و نگهداری روابط انسانی مطلوب
 - همکاری، مشارکت و مشورت در جریان کار مدرسه
 - ایجاد زمینه مناسب برای فوق برنامه‌ها و نوآوریهای آموزشی
- فصل پنجم: عوامل فیزیکی مدرسه و آثار تربیتی آن
 - فضای مدرسه (ارتباط با محیط خارج مدرسه، حیاط مدرسه، ساختمان و کلاسها)
 - فضای کلاس و تربیت
 - تعداد دانش‌آموز و تربیت
 - نوع میز و نحوه نشستن و تربیت
 - تصاویر، عکسها و نوشته‌های روی دیوار و تربیت
- فصل ششم: مربی تربیتی و فرصتهای تربیتی
 - استفاده از فرصتهای یادگیری در کلاس و مدرسه
 - انواع فعالیتهای اجتماعی در مدرسه
 - تشکیل جلسات پرسش و پاسخ
 - ارتباط با دانش‌آموزان از طرق مختلف شامل انواع صندوقها

فصل هفتم: رابطه خانه و مدرسه

- ۱- ضرورت و اهمیت روابط دو جانبه خانه و مدرسه
 - ۱-۱- شناخت بافت روابط درون خانواده
 - ۱-۲- شناخت نگرش خانواده به مدرسه
 - ۱-۳- لزوم برقراری روابط منسجم و یکپارچه با خانواده
 - ۱-۴- اثر مدرسه در تعدیل روشهای تربیتی خانواده
- ۲- شیوه‌ها و مکانیسم برقراری ارتباط خانه و مدرسه
 - ۲-۱- ارتباط از طریق دانش‌آموز
 - ۲-۲- ارتباط کتبی از طریق انواع فرمها، برنامه‌ها
 - ۲-۳- ارتباط تلفنی، حضوری و دعوت به مدرسه
- ۳- آثار منفی عدم ارتباط خانه و مدرسه
 - ۳-۱- ایجاد تحول در انجمن‌های خانه و مدرسه
- ۴- تشکیل جلسات پرسش و پاسخ

منبع اصلی: تألیف خواهد شد

منابع:

- ۱- صفوی، امان‌الله، روند تطبیقی و تکوینی تعلیم و تربیت در قرن بیستم، انتشارات رشد ۱۳۶۸.
- ۲- اندرسون، مفهوم اجتماعی برنامه ریزی تعلیم و تربیت، ترجمه امان‌الله ترجمان، نشر دانشگاه انقلاب، ۱۳۵۳.
- ۳- ایوانز، دیوید، برنامه‌ریزی آموزش خارج از مدرسه، ترجمه یدالله مهرعلی‌زاده ۱۳۷۱.
- ۴- سیلور و الکساندر، برنامه‌ریزی درسی، ترجمه خوبی نژاد، انتشارات آستان قدس، ۱۳۷۲.
- ۵- الینگورث، رونالد، کودک و مدرسه، ترجمه نوایی نژاد، انتشارات مدرسه.
- ۶- اسپاک، برنارد، آموزش در دوران کودکی، ترجمه محمدحسین نظری نژاد، انتشارات آستان قدس، ۱۳۶۶.
- ۷- ادگار فورو دیگران، آموختن برای زیستن، (یونسکو) انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۴.

نام درس: آسیب‌های روانی - تربیتی کودک و نوجوان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۱)

ساعت تدریس: دو ساعت در هفته

اهداف آموزش:

پس از پایان این درس از دانشجو - مربی انتظار می‌رود:

۱ - مفهوم رفتار بهنجار و نابهنجار را بشناسد.

۲ - بین مفاهیم اولیه آسیب‌شناسی روانی (اختلالات نوروتیک، سایکوتیک و شخصیت) و آسیب‌های روانی - تربیتی (واکنشی و محیطی) تمایز قابل شود.

۳ - با انواع اختلالات روانی و رفتاری با توجه به ملاک‌های تشخیصی ویژه کودکان و نوجوان آشنا شود.

۴ - با علل پدیدآیی و سبب‌شناسی آسیب‌های روانی - تربیتی و عوامل بازدارنده مراحل رشد روانی - تربیتی آشنا شود.

سرفصلهای درس:

فصل اول: کلیات

۱ - مفهوم و ملاکهای رفتار بهنجار و نابهنجار

۲ - آسیب‌شناسی روانی و آسیب‌شناسی تربیتی چیست؟

۳ - تمایز اختلالات روانی و تربیتی

۴ - تمایز اختلال رفتاری با انحراف اخلاقی

فصل دوم: طبقه‌بندی اختلالات روانی و رفتاری:

۱ - آسیب‌های رایج و شایع در کودکان و نوجوانان

۲ - اختلالات روانی براساس ملاک‌های بین‌المللی

- انواع اختلالات روان رنجوری (نوروتیک)

- انواع اختلالات رفتاری ابدایی

- انواع مشکلات تحصیلی

- انواع مشکلات اخلاقی - جنسی

۲ - تشخیص افتراقی آسیب‌های روانی - تربیتی

فصل سوم : عوامل و شرایط پدید آیی آسیب‌های روانی - تربیتی

۱ - عوامل مستعد کننده (عوامل بیولوژیکی و ژنتیکی)

۲ - عوامل آشکار کننده (عوامل خانوادگی و محیطی)

۳ - نظریه‌های سبب‌شناسی آسیب‌های روانی - تربیتی :

الف - نظریه بیولوژیکی (زیست‌شناختی و فیزیولوژیک)

ب - نظریه روان‌پوشی (روانکاوی و یا تحلیل روانی)

ج - نظریه یادگیری (رفتاری نگری و یادگیری اجتماعی)

د - نظریه بوم‌شناختی (اکولوژیکال)

ه - نظریه ترکیبی و تعاملی

فصل چهارم : عوامل و مانع بازدارنده رشد روانی - تربیتی کودک و نوجوان

۱ - زمینه‌های زیستی - روانی کند کننده فرآیند رشد (ضربه‌های مغزی،

آسیب‌های هنگام تولد، اختلالات ژنتیکی)

۲ - روش‌های تربیتی والدین (اقتداری - آزاد گذارنده و ...)

۳ - الگوهای خانواده آسیب‌زا (خانواده عصبی، طرد کننده، حمایت کننده،

وسواسی، متزلزل و ...)

۴ - تعارض در روابط والدین - روابط خواهر و برادر - روابط همسالان

منبع اصلی : فرقانی رئیسی، شهلا، شناخت مشکلات رفتاری در کودکان و نوجوانان، ناشر

معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۲.

سایر منابع:

۱ - میلانی‌فر - بهروز - روان‌شناسی کودکان و نوجوان استثنایی، فصول چهارم و پنجم،

انتشارات قومس - چاپ دوم، سال ۱۳۶۹.

۲ - کلاتری مهرداد - شناخت و درمان مشکلات رفتاری کودکان - انتشارات کنکاش

سال ۱۳۷۲.

۳ - کاپلان و سادوک - خلاصه روان پزشکی - ترجمه دکتر پورافکاری - انتشارات

ذوقی، جلد چهارم.

۴ - روان‌شناسی تربیتی - مراکز تربیت معلم - فصل چهارم و فصل آخر. چاپ ۱۳۷۳.

۵۔ کریمی، عبدالعظیم۔ تربیت آسیب‌زا۔ انتشارات انجمن اولیاء و مربیان۔ چاپ دوم
سال ۱۳۷۳۔

نام درس: تحقیق، تدوین و بیان مسائل تربیتی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری ۱ واحد عملی

ساعات تدریس: ۴ ساعت در هفته

پیش نیاز: آسیب‌های روانی - تربیتی کودک و نوجوان

اهداف آموزشی:

دانشجو - مری پس از پایان این درس:

- ۱ - با مسئله بایی و تدوین و بیان مسئله تربیتی به خوبی آشناست.
- ۲ - روش بررسی و تحلیل مسائل تربیتی را با استفاده از متون موجود می‌داند.
- ۳ - حاصل یافته‌های خود در زمینه مسائل تربیتی را می‌تواند به شکل منسجم تدوین کرده و به صورت مقاله ارائه کند.
- ۴ - می‌تواند متناسب با وقتی که در اختیار دارد، با مقدمه چینی لازم و ورود متناسب به مطلب و جمع‌بندی نهایی، یک مسئله تربیتی را به طور شفاهی در مقابل یک جمع معمولی بیان کند.

سر فصلهای درس:

بخش اول: مباحث نظری

فصل اول: کلیات تحقیق

تعریف تحقیق - انواع تحقیق (تحقیقات تجربی، شبه تجربی و غیر تجربی - تحقیقات پایه، کاربردی و توسعه‌ای - تحقیقات میدانی و کتابخانه‌ای - تحقیقات توصیفی و استنباطی) - تعریف مسئله - بیان مسئله - تعریف و تحدید مسئله - فرضیه و نقش آن در جهت دهی تحقیق

فصل دوم: تحقیق کتابخانه‌ای

اطلاع و اطلاع رسانی (آشنایی با مراکز اطلاع رسانی در ایران) - چگونگی استفاده از کتاب و مراجع مربوط به آن - آشنایی با خلاصه تحقیقات و چگونگی استفاده از آنها - رساله‌ها - فیش برداری و خلاصه نویسی - مأخذ نویسی.

فصل سوم: آشنایی با متون تربیتی (روان شناسی - تعلیم و تربیت - راهنمایی و مشاوره)

کتابنامه‌های روان‌شناسی و تربیتی - فرهنگهای روان‌شناسی و تربیتی - کتابهای کلاسیک و غیر کلاسیک - چگونگی استفاده از مجلات و روزنامه‌ها و حدود اعتبار آنها

فصل چهارم: گزارش نویسی

تهیه فهرست ابتدایی (عنوان کلی و عنوان فصول و بخشها) ساختار گزارش (عنوان - مقدمه - مدخل - فصول و بخشها - خلاصه - مآخذ و منابع) - شیوه مآخذ دهی - زیرنویس‌ها و ارجاع به مآخذ.

فصل پنجم: اصول و شیوه‌های بیان مطلب

تهیه خلاصه‌ای از مطلب - شیوه‌های آرام‌سازی خود و تسلط‌یابی بر مطلب - چگونگی آغاز کردن سخن - توجه به سطح فکر و اطلاع مستمعین - چگونگی هدایت افکار مستمعین - عناصر ارتباطی بین گوینده و شنونده - جمع‌بندی و خاتمه.

بخش دوم - فعالیتهای عملی

- فعالیتهای بخش عملی عبارتند از:
- تعیین و تعریف یک مسئله خاص تربیتی
- تعریف عملیاتی اصطلاحات و مفاهیم
- مراجعه به مآخذ و منابع و فیش برداری در زمینه مسئله مورد نظر
- تدوین مطالب گردآوری شده به صورت یک مقاله
- ارائه آن در کلاس و در حضور دانشجویان در چهار هفته آخر.

منبع اصلی: کتاب تألیف خواهد شد.

سایر منابع:

۱- نادری عزت الله - سیف‌تراقی مریم، روشهای تحقیق علوم انسانی با تأکید بر علوم

تربیتی، تهران ۱۳۶۴.

- ۱- هومن، حیدرعلی، «پایه‌های پژوهش در علوم رفتاری» نشر سلسله، تهران ۱۳۶۸.
- ۲- براهنی، محمد تقی و دیگران «واژه‌نامه روان‌شناسی و زمینه‌های وابسته» انتشارات فرهنگ معاصر، تهران ۱۳۶۸.
- ۳- رزم‌آزما هوشیار، «فرهنگ روان‌شناسی»، انتشارات علمی، تهران ۱۳۷۰.
- ۴- احدی، حسین، «کتابخانه توصیفی روان‌شناسی»، انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد.

توصیه‌هایی برای اجرای فعالیت‌های عملی و نظری:

- چهار هفته اول صرفاً اختصاص به طرح مباحث نظری داشته باشد.
- از ابتدای جلسه پنجم و به موازات آغاز فصل سوم نظری، بخش عملی آغاز شود.
- چهار هفته آخر اختصاص به بخش عملی و ارائه گزارش داشته باشد.

نام درس: برنامه ریزی فعالیتهای فرهنگی - تربیتی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته نظری و ۵۱ ساعت اردوی آموزشی عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

انتظار می‌رود پس از پایان این درس دانشجو - مربی :

۱- با اهمیت، ویژگیها، مراحل و اصول برنامه‌ریزی آشنا شود.

۲- مفهوم برنامه‌ریزی فرهنگی - تربیتی را درک کند و با ویژگیها و اصول اساسی آن آشنا شود.

۳- نقش مربی در برنامه‌ریزی فعالیتهای فرهنگی - تربیتی مدرسه را درک کند.

۴- توانایی لازم را در طراحی و اجرای برنامه‌های کلاسهای پرورشی و فوق برنامه و اردوهای تربیتی را کسب کند.

سرفصلهای درس

فصل اول: برنامه ریزی

مفهوم برنامه‌ریزی، اهمیت برنامه‌ریزی، ویژگیهای برنامه‌ریزی (مداومت و تفکر، هدایت، هدف‌گیری)

اصول برنامه‌ریزی: هماهنگی توسعه کمی با کیفی، جامع‌نگری، انطباق با نیازها، تداوم در برنامه‌ریزی، واقع‌بینی، همکاری و مشارکت، استمرار و ارزیابی، تغییر و تحول، ضمانت اجرایی، داشتن نگرش سیستمی.

مراحل برنامه‌ریزی: بررسی وضع موجود، محدودیتهای و امکانات و شرایط لازم، تعیین هدف، تعیین اولویتهای، تعیین اصول و روشهای مناسب، امکانات و تجهیزات لازم جهت تحقق برنامه، اجرای برنامه، ارزشیابی و اصلاح سیستم.

فصل دوم: برنامه‌ریزی فرهنگی – تربیتی

مفهوم برنامه‌ریزی فرهنگی – تربیتی
– ویژگیهای برنامه‌ریزی فرهنگی – تربیتی: ایجاد زمینه برای رشد، غلبه کیفیت بر کمیت، غیر قابل جبران بودن زیانها – تأثر از فعالیتهای فرهنگی – تربیتی بیرونی
– مفهوم برنامه‌ریزی درسی، مراحل برنامه‌ریزی درسی (تعیین هدف، انتخاب و سازماندهی محتوا، تعیین راهبردهای یادگیری)
– تحلیل هدفهای کلاس پرورشی، نحوه انتخاب و سازماندهی محتوای کلاس پرورشی، ویژگیهای تدریس در کلاس پرورشی، ارزشیابی از برنامه و کلاس پرورشی.

فصل سوم: مربی و برنامه‌ریزی

مربی و نظام اجتماعی مدرسه:

رابطه مربی با مدیریت

رابطه مربی با استاد تربیتی

رابطه مربی با معلمان دیگر

رابطه مربی با دانش‌آموزان

رابطه مربی با اولیاء

اصول فعالیت مربی:

هماهنگی بین برنامه‌ریزی و درسی

ایجاد ارتباط با کادر مدرسه

تأکید بر اجرای جزئیات برنامه‌پیش‌بینی شده

ایجاد فرصت مشارکت دانش‌آموزان در فعالیتهای

ضرورت ارتباط با سازمانها و نهادهای دیگر بیرون مدرسه

توجه به جامعیت تربیت در اجرای برنامه‌ها

توجه به شرایطی سنی دانش‌آموزان در انتخاب برنامه

ارزشیابی از برنامه اجرا شده

فصل چهارم: مربی و فعالیتهای تربیتی

معرفی انواع فعالیتهای تربیتی مدرسه :

اردوهای تربیتی - بازدید از مکانهای مختلف - اجرای مسابقات علمی، فرهنگی، تأسیس کتابخانه، برگزاری مراسم ایام الله

طراحی یک برنامه تربیتی : (بازدید از یک محل)

مرحله اول : هماهنگی با مسئولان محل مورد بازدید و کادر مدرسه

مرحله دوم : تعیین هدفها و مراحل بازدید

در این قسمت، مربی پرورشی با مشورت و همفکری دانش‌آموزان هدفها و مراحل بازدید را تعیین می‌کند.

مرحله سوم : تعیین امکانات و لوازمی که باید به‌همراه داشته باشند.

شرط استفاده صحیح از برنامه بازدید، پیش‌بینی و تهیه لوازمی است که باید از قبل آماده گردد. به عنوان مثال همراه داشتن دوربین عکاسی برای عکسبرداری از مکانها و اشیای مهم و مورد نیاز، همراه داشتن دفتر و قلم برای یادداشت برداری و

مرحله چهارم : توجیه دانش‌آموزان و گروه‌بندی آنان

بهتر است امور مختلف در طول بازدید به عهده گروههای مختلف دانش‌آموزی گذاشته شود.

مرحله پنجم : حرکت برای بازدید

بهتر است از قبل ساعت معینی برای حرکت تعیین شود و در همان ساعت نیز حرکت انجام پذیرد. در طول حرکت مربی از طریق سرگروهها مراقب باشد.

مرحله ششم : بازدید

در محل بازدید تذکرات لازم برای انجام بهتر بازدید به دانش‌آموزان داده شود. مثلاً اگر مورد یا محل مهمی وجود دارد که باید نظر دانش‌آموزان به آن جلب شود از طرف مربی یادآوری گردد.

مرحله هفتم : نقد و بررسی نتایج بازدید

پس از بازگشت به مدرسه جلسه بحث و گفتگو در مورد نتایج بازدید تشکیل گردد و ابعاد مختلف بازدید مورد نقد و بررسی قرار گیرد. حسن این کار این است که دانش‌آموزان با مشارکت در همه مراحل انجام کار، برنامه‌ریزی و ارزشیابی تمرین می‌کنند و بازدیدهای بعدی به نحو بهتری انجام می‌گیرد.

فصل پنجم: کار عملی

انجام یک هفته اردو توسط مراکز تربیت معلم برای دانشجو - مریبان با توجه به اصول و ضوابط برنامه‌ریزی، این اردو به ارزش یک واحد عملی بوده و بخش عمده‌ای از این درس محسوب می‌شود و نحو ارزشیابی آن توسط مدرس و طراحان و مسئولین اردو تعیین می‌شود.
منبع اصلی: تألیف خواهد شد

سایر منابع:

- ۱ - لاکهید، مارلن‌ای، ورسپور آدریان، توسعه کمی و کیفی آموزش ابتدایی، مترجم سید جعفر سجادی، حسین علیزاده آهنی، انتشارات مدرسه سال ۱۳۷۱.
- ۲ - کیمیل وایلز، مدیریت و رهبری آموزشی، مترجم محمدعلی طوسی، انتشارات دانشگاه مکتبه‌ای، سال ۱۳۵۳.
- ۳ - میرهادی، توران، کتاب کار مریب کودک چاپخانه مهدیه سال ۱۳۵۹.
- ۴ - ایوانز، دیوید، برنامه‌ریزی آموزش خارج از مدرسه، مترجم مهرعلی زاده یداله، ۱۳۷۱.
- ۵ - لوی، برنامه‌ریزی درسی، مترجم مشایخ فریده، انتشارات دفتر انتشارات کمک‌آموزشی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۷.

توصیه‌های اجرایی

- ۱ - واحد عملی اردویی بلافاصله بعد از گذراندن ۲ واحد نظری اجرا می‌شود.
- ۲ - اردو بنحوی طراحی و اجرا شود که کلیه مهارت‌های اردویی مربوط به قبل و در طول دوره و بعد از دوره به دانشجو - مریبان آموخته شود.
- ۳ - طراحی و اجرای اردو با مشارکت دانشجویان باشند و عمدتاً دانشجو - مریبان طراحان و مجریان امور باشند و مسئولان و اساتید مربوطه راهنما و ناظر بر اجرای اردو باشند.
- ۴ - اردو در محیط طبیعی و به دور از امکانات و تشریفات زندگی شهری برگزار گردد.

نام درس: پرورش حسی - حرکتی کودک

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۱)

تعداد واحد: ۲

ساعات تدریس: دو ساعت در هفته

اهداف:

دانشجو - مری پس از پایان این درس:

- ۱ - مبانی و عواملی موثر بر رشد حسی - حرکتی کودک را می‌شناسد،
- ۲ - با روشهای پرورش حسی - حرکتی کودک آشنا می‌شود.
- ۳ - نقش پرورش حسی - حرکتی را در کسب اعتماد به نفس و موفقیت‌های تحصیلی، اجتماعی کودک می‌داند.

سر فصلهای درس:

فصل اول - رشد حسی - حرکتی و عواملی موثر بر آن

رشد حسی - حرکتی چیست - تحول مغز - جهش رشد مغز - نقش رشح در مقابل یادگیری و تجربه

- عوامل بازدارنده تحقق ظرفیتهای حرکتی نوزاد و کودک

فصل دوم - حرکت در کودک پیش دبستانی و دبستانی

بازتابهای نوزاد - حرکت‌های جنبشی - بازتابی: شنا کردن، خزیدن، بالا رفتن - حرکات موزون نوزاد

توالی حرکات و مهارت در کودک - حرکات ماهیچه‌های بزرگ

کیفیات حرکتی پایه - تحول حرکات متناسب با سن و جنس.

فصل سوم - دستها: تحول و کارایی توانایی‌های اجرایی در نوزاد و کودک

بازتابهای اولیه مربوط به دست - مهارتهای دیدن و گرفتن - توالی حرکات دست در ماههای اول - تمایز و هماهنگی بین دو دست - تمایزهای انگشتان، شناخت و دست‌ورزی -

مهارتهای ترسیمی از خط خطی کردن تا نوشتن - عملکردهای هنری مربوط به دست.

فصل چهارم - تغییرات کیفی در رفتار حرکتی
جانبی شدن - طراحی حرکتی - ارزیابی کلی موفقیت موزونی - حرکات همخوان - زمان
واکنش.

فصل پنجم - اکتساب مهارت
ابعاد یادگیری حرکتی در کودکی - کودکان چگونه مهارت می آموزند: الگوها و
دستورالعملها - یادگیری های عمومی و اتفاقی - فکر کردن - سخن گفتن و یادگیری حرکتی -
برنامه ریزی برای اکتساب مهارت موثر - نقش مهارتهای جسمانی بر رشد اجتماعی.

فصل ششم - رشد ادراک بینایی
ویژگیهای بینایی نوزاد، تعاملهای اولیه بینایی - حرکتی، تغییرات کیفی در رشد ادراکی -
بینایی، پیش بینی و یقین موضوع در محرک متحرک.

فصل هفتم - تاثیر تمرین و بازده عملکرد
تغییر ظرفیتهای - استقامت اولیه و ظرفیتهای بزرگسالی - تغییرات بدنی وابسته به تمرین.

منبع اصلی: ترجمه و تألیف خواهد شد.

منابع:

1. Cratty, Bryant, J. Perceptual and Motor Development in Infant and Children, by Prentice - Hall, A Division of Simon & Schuster, inc. Englewood Cliffs, New Jersey 1986.

2. Fowler, Johns. Movement Education, C B S College publishing, Saunders College publishing, Holt, Rinehart and Winston, The Dryden press 1981.

نام درس: پرورش اخلاقی - مذهبی کودک

تعداد واحد: ۲

نوع واحدی: نظری

پیش‌نیاز: روان‌شناسی رشد (۱)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

هدفهای آموزشی:

از دانشجو - مری انتظار می‌رود پس از پایان این درس:

۱- با مبانی روانشناختی تربیت اخلاقی - مذهبی کودک آشنا شود.

۲- روشهای تربیت اخلاقی - مذهبی را بشناسد.

سرفصلهای درس:

فصل اول: مبانی روانشناختی تربیت اخلاقی - مذهبی کودک

- فرهنگ‌پذیری کودک و نوجوان

- مراحل تحولی شناختی، عاطفی و اجتماعی کودک

فصل دوم: روشهای تربیت اخلاقی - مذهبی

- بررسی عوامل موثر در تغییر رفتار مذهبی

- زمینه‌سازی تربیتی اخلاقی - مذهبی

- روشهای مبتنی بر شناخت (تفکر - پژوهش - بحث و استدلال منطقی)

- روشهای مبتنی بر یادگیری اجتماعی (هم‌رنگی - تبعیت از هنجارها - تقلید و ...)

فصل سوم: نقش نهادهای اجتماعی در تربیت اخلاقی - مذهبی کودک

الف - خانواده

- چگونگی تاثیر‌پذیری فرزند از والدین، خواهران و برادران.

- عوامل مداخله‌گر در رفتار والدین

- هنجار‌پذیری و تضاد ورزی با هنجارهای مذهبی از طرف کودک و نوجوان

ب - مدرسه

- برنامه‌های آموزشی دینی و اخلاقی در مدارس - زمینه - روشها - محتوا

– نقش و تاثیر فعاليتهاي فوق برنامه در تربيت اخلاقي – مذهبي کودک

ج – جامعه

– نقش مراسم و مكانها (ايام خاص ديني – مساجد – هيت ها – تكايا و زيار نگاهها)

– نقش رسانه هاي جمعي (تلويزيون – راديو – مطبوعات)

– تأثير خرده گروههاي اجتماعي (اقوام – محله و ...)

منبع اصلي: حسيني دهشيری، افضل السادات، نگرشی دوباره به تربيت اخلاقي از ديدگاه اسلام، انتشارات سازمان تبليغات اسلامي، ۱۳۷۰.

ساير منابع:

۱ – ماسن – پاول هنري و ... رشد و شخصيت کودک – مترجم مهشيد ياساي، نشر

مرکزي ۱۳۶۸.

۲ – شريعتمداري، علي – تعليم و تربيت اسلامي – انتشارات اميرکبير ۱۳۶۷.

۳ – اسپاک، برنارد، آموزش در دوران کودكي، مترجم محمد حسين نظري نژاد، انتشارات

آستان قدس، سال ۱۳۶۶.

نام درس: اصول و روشهای پرورش استعداد ادبی کودک
تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی و نظری

پیش نیاز: رشد (۱)

ساعت تدریس: ۳ ساعت در هفته

هدفهای آموزشی:

- در این درس دانشجو - مربی به اهمیت نوشتن از سوی کودکان پی می برد و شیوه های کاربردی پرورش استعداد ادبی را می آموزد و مهمتر این که می آموزد چگونه:
- به کودکان یاری کند تا از طریق نوشتن به بیان خود بپردازند.
 - شیوه های درست نوشتن و چگونه نوشتن را به کودکان یاد دهد.
 - به خلاقیتهای کودکان کمک کند.
 - و سطح سلیقه های ادبی کودکان و نوجوانان را بالا ببرد.

سر فصلهای درس:

این درس دارای سه بخش است که جداگانه به هر بخش اشاره می شود.

۱ - بخش نظری

- مقدمه: چرا پرورش استعداد ادبی

- ادبیات چیست:

- شناخت

- انواع (شعر، قصه، قطعه ادبی، نمایشنامه).

- کارکرد

- آشنایی با ادبیات کودکان:

- اصول و کلیات

- تاثیر ادبیات کودکان در خواننده کودک

- نوشتن و کودکان:

- چرا کودکان می نویسند

- چرا کودکان نمی نویسند
- چرا باید کودکان بنویسند
- ویژگیهای مربی
- رابطه رشد با نوشته های کودکان در ابعاد :
- شناختی
- حسی - حرکتی
- عاطفی
- اجتماعی و اخلاقی
- هنری
- استعداد ادبی چیست
- روشهای تشخیص استعداد ادبی
- نکاتی پیرامون استعداد ادبی
- شیوه های پرورش استعداد ادبی
- آزادی در گفتار و اندیشه
- آشنایی با انواع کتابهای خوب
- آشنایی با سایر هنرها
- خلاقیت و پرورش آن
- بحثهای گروهی

۲- بخش عملی

- فعالیتهای عملی برای نوشتن :
- تمرینهای ذهنی
- پیدا کردن سوژه و موضوع
- پرداختن به پیامهای گوناگون
- شخصیت پردازی
- زمان
- مکان
- تکنیکهای نوشتن

۳- بخش ضمیمه

- آشنایی با نوشته‌های کودکان ایرانی :
- شیوه‌های بررسی
- تحلیل ذهنی هر نویسنده
- آشنایی با نوشته‌های کودکان خارجی
- آشنایی با مؤسسه‌هایی که به نوشته‌های کودکان و نوجوانان می‌پردازند :
- کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان
- شورای کتاب کودک
- مجله‌های : رشد، سوره نوجوانان، سروش کودکان و نوجوانان، کیهان بچه‌ها، پوپک، شاهد کودکان و نوجوانان و ...
- آشنایی با مسابقه‌های ملی و بین‌المللی

منبع اصلی : تألیف خواهد شد.

سایر منابع:

با توجه به گستردگی کار می‌توان گفت که منابع مورد استفاده در چهار حوزه مطالعاتی قرار دارد که با توجه به متعدد بودن و متنوع بودن آنها فقط به ذکر حوزه‌های کاری مربوط اشاره می‌شود. الف : ادبیات و شناخت شناسی آن ب - ادبیات کودکان و نوجوانان پ - روان شناسی کودک ت - تعلیم و تربیت.

نام درس: بازیهای پرورشی
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری - عملی
پیش نیاز: ندارد
ساعات تدریس: ۳ ساعت در هفته
اهداف آموزشی:

دانشجو - مربی پس از گذراندن این درس:

- ۱ - با بازی به عنوان یک وسیله تربیتی آشنا می شود.
- ۲ - می تواند از بازی به عنوان یک وسیله تربیتی در رشد و شکوفایی شخصیت دانش آموزان بهره جوید.
- ۳ - با انواع و شکل‌های مختلف بازی آشنا شده و می تواند با توجه به فرهنگ، علائق و نیازهای دانش آموزان نواحی و مقاطع سنی مختلف، بازیهای متناسب را انتخاب، ابداع، سازماندهی و اجرا نماید.
- ۴ - با نقش بازی در رشد روانی - حرکتی آشنا می شود.

سرفصلهای درس (نظری):

- ۱ - بررسی دیدگاههای مختلف درباره بازی:
 - بازی در متون اسلامی
 - دیدگاه علمای اسلامی درباره بازی
 - دیدگاه علمای تعلیم و تربیت درباره بازی
 - فرضیات بازی
- ۲ - بازی و نقش آن در شکوفایی شخصیت دانش آموزان:
 - نقش بازی در رشد و توسعه مهارتهای حرکتی دانش آموزان (حرکات بنیادین - مهارتهای ورزشی).
 - نقش بازی در رشد و توسعه عواطف دانش آموزان
 - نقش بازی در رشد و توسعه ویژگیهای شناختی دانش آموزان
 - نقش بازی در رشد و توسعه جسم دانش آموزان (تأثیر بازی در بهبود عملکرد)

دستگاههای حیاتی بدن).

۳- بازی و توسعه مهارت‌های ادراکی - حرکتی

- طبقه‌بندی تواناییهای ادراکی - حرکتی

- آگاهی بدن (شکل، تعادل، انتقال وزن)

- آگاهی فضا (فضا، مسیر، سطح، شناخت جوانب)

- کیفیات (سرعت، نیرو، جریان حرکت)

- ارتباط (با افراد، با اشیاء)

۴- بازی و فرهنگ (بازی فولکلور هر قوم و هر ملت)

- ضرورت بازشناسی و احیاء بازیهای متناسب با فرهنگ اقوام و نواحی مختلف

کشور ایران

- انواع بازیهای بومی و محلی

سرفصلهای درس (عملی):

۱- آشنایی با انواع بازیها

- بازیهای دسته جمعی، تیمی، انفرادی، با وسیله، بی وسیله و راستای

- شیرین کاریها، حرکات تشبیهی و تقلیدی و حرکات خودآزمون

۲- بازی و مهارت‌های اردویی و گردش عملی

- اجرای بازیهای گروهی مفرح و نشاط آفرین

- مهارت‌های اردویی و گردشهای خارج از شهر

۳- بازیها و شیرین کاریهای معمول و متداول در جشنها و مراسم

- انواع بازیهای متناسب جشنها

- نحوه اجرای پیرامیدها، حرکات موزون وصفی، شکل سازی های هماهنگ افراد.

۴- سازماندهی و اجرای مسابقات بازی گونه

- طرز اجرای مسابقات بازی گونه.

- جداول مسابقات

منبع اصلی: تألیف خواهد شد

سایر منابع:

- ۱- راهنمای تدریس معلمان تربیت بدنی در دبستان - انتشارات مدرسه، ۱۳۷۱.
- ۲- بهشتی احمد، اسلام و بازی کودکان - انتشارات اداره کل تربیت بدنی آموزش و پرورش - ۱۳۶۶.
- ۳- مشرف جوادی بتول، تربیت بدنی و ورزش در مدارس - مرکز نشر دانشگاهی - سال ۱۳۷۲.
- ۴- حمیدی مهرزاد، بازیهای پرورشی - دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی، ۱۳۷۳.

نام درس: کاربرد هنرهای تجسمی در فعالیتهای پرورشی
تعداد واحد: ۲ واحد عملی - نظری
ساعت تدریس: ۴ ساعت در هفته در یک نیمسال تحصیلی
پیش‌نیاز ندارد.

هدف: پس از پایان این درس انتظار می‌رود دانشجو - مربی با کاربردهای خوشنویسی، نقاشی گرافیک و هنرهای تزئینی سنتی و عکاسی و ... در فعالیتهای پرورشی آشنا شده و مهارت‌های لازم را به طور نسبی کسب نماید:

۱ - آشنایی عملی با ابزارهای هنرهای کاربردی شامل ابزارهای خوشنویسی - انواع مدادها و مواد رنگ‌کننده، ابزارهای ترسیم در گرافیک، آشنایی با دوربین عکاسی، و روشهای نگهداری هر یک.

۲ - آشنایی عملی با خوشنویسی ویژه روزنامه‌نگاری - خطوط تزئینی - خط نستعلیق تحریری، خط نسخ و کاربردهای هر یک در روزنامه‌نگاری - بولتن - کارت و بوستر.

۳ - آشنایی با اصول روزنامه‌نگاری در مدارس، گزارش نویسی و تقسیم مسئولیتهای نگارشی و تنظیم اجرایی هر کدام.

۴ - آشنایی با روشهای عملی انتقال تصویر، برش تصویر و انتخاب کادرهای حداقل با سه ۳/ موضوع متفاوت در راستای برنامه‌های روزنامه‌نگاری.

۵ - کاربردهای رنگ در روزنامه‌نگاری و ارتباط عمومی شامل، ویژگیهای تصاویر رنگی مناسب گرافیک و ویژگیهای تصاویر روی جلدها - تصویر در دیوارنگاریها - حجم و تصویر در طراحی صحنه.

۶ - کاربردهای عملی چاپ دستی در تزئینات و حاشیه‌نگاری، کارت دعوت، روزنامه‌نگاری و بوستر و سایر امور اطلاع‌رسانی.

۷ - کاربردهای عملی انواع شابلونهای خطی و تصویری و روشهای ساخت آنها - شناخت انواع لتراستهای خطی و تصویری (برگردان حروف و تصاویر)

۸ - آشنایی عملی با دیوارنگاری و شیوه‌های انتقال حروف بر روی پارچه - مقوا - یونولیت و دیوارهای مختلف گچی - گلی - آجری و سیمانی و ...

۹ - آشنایی با روشهای ساده عکاسی و عکسبرداری.

۱۰ - آشنایی با ضوابط اساسی نصب تصویر و تشکیل نمایشگاه در مدرسه، منطقه

و ...

منابع اصلی: تألیف کتاب خاص

منابع فرعی:

۱- از روزنامه‌نگاری مدرسه تا روزنامه‌نگاری - تألیف محمد حیدری انتشارات

مدرسه.

۲- کتاب رنگ: اثر اتین ترجمه دکتر محمد حسن حلیمی، انتشارات انقلاب اسلامی

۳- مبانی هنرهای تجسمی: اثر دکتر محمد حسن حلیمی، انتشارات انقلاب اسلامی

۴- تهیه مواد و کارافزارهای آموزشی، انتشارات مدرسه

نام درس : کاربرد هنرهای نمایشی و سرود در فعالیتهای پرورشی

تعداد واحد: ۲ واحد عملی - نظری

ساعات تدریس : ۴ ساعت در هفته در یک نیمسال

پیشنیاز : کاربرد هنرهای تجسمی در فعالیتهای پرورشی

هدف : پس از پایان این درس انتظار می رود دانشجو - مربی با کاربرد هنرهای نمایشی و سرود در

فعالیتهاى پرورشی آشنا شده و مهارتهای لازم را بطور نسبی، کسب نماید :

- ۱- آشنایی با تاریخچه و ادبیات خاص هر یک از هنرهای نمایشی و سرود از دیدگاه اسلام .
- ۲- آشنایی عملی با اصول تربیت صدا و بدن در هر یک از هنرهای نمایشی و سرودها
- ۳- آشنایی عملی با اصول کلی ادبیات نمایشی و بیان ساده در سرودهای کودکان
- ۴- آشنایی عملی با پایانتومیم- فن بیان و بداهه سرایی
- ۵- آشنایی با اصول بازیگری و کارگردانی
- ۶- انتخاب یک قصه نمایشی و تمرین عملی برای تبدیل گفتگوهابه زبانی موزون و ساده برای هر یک از مقاطع ابتدایی - راهنمایی و متوسطه (برای دختران و پسران جمعاً " ۶ قصه)
- ۷- آشنایی عملی با همنوایی در تئاتر و هنرهای نمایشی ایران و سوابق آن
- ۸- آشنایی عملی با همنوایی و سرودخوانی های سنتی و سوابق آن (مولودخوانیها- مرثیه- نواشیح و ...)
- ۹- چگونگی انتخاب یک شعر برای فن بیان - سرود و سایر متنهای نمایشی .
- ۱۰- نگارش یک متن نمایشی ، تشکیل گروه نمایشی و انتخاب نقش در این گروه (بازیگر- کارگردان دکوراتور- گریمور و ...) و به اجرا در آوردن آن .

منابع اصلی : تالیف جدید بر اساس محتوا و اهداف درس

منابع فرعی :

۱- مخملباف محسن- یادداشتهاى درباره قصه نویسی و نمایشنامه نویسی- حوزه اندیشه و هنر اسلامی - ۱۳۶۰

۲- کیانیان- داود- تئاتر کودکان و نوجوانان- انتشارات تربیت - ۱۳۷۰

۳- جعفری- محمد تقی مبانی فقهی موسیقی .

نام درس: مبانی و اصول آموزش و پرورش (با تأکید بر دوره ابتدایی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: روان شناسی تربیتی

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

اهداف آموزشی:

پس از پایان این درس انتظار می رود دانشجو - مربی :

۱- با ابعاد مختلف مبانی و اهداف آموزش و پرورش دوره ابتدایی آشنا شود.

۲- با اصول و روشهای آموزش و پرورش دوره ابتدایی آشنا شود.

سرفصلهای درس:

فصل اول : کلیات

۱- موضوع درس و فایده آن

۲- تعریف آموزش و پرورش و رابطه و فرق آنها

۳- علوم تربیتی و تقسیمات آن

۴- بحث درباره علمیت علوم تربیتی به اختصار

۵- رابطه علوم تربیتی و فلسفه

فصل دوم : مبانی آموزش و پرورش

۱- مبانی زیست شناختی آموزش و پرورش

۲- مبانی روان شناختی آموزش و پرورش

۳- مبانی جامعه شناختی آموزش و پرورش

۴- مبانی فلسفی آموزش و پرورش

۵- مبانی اقتصادی آموزش و پرورش

۶- نتیجه گیری : رابطه مبانی با اصول آموزش و پرورش

فصل سوم : هدفهای آموزش و پرورش

- ۱- منظور از هدف
- ۲- رابطه آموزش و پرورش با نظام ارزشها
- ۳- هدفهای کلی آموزش و پرورش
- هدفهای جسمانی و مادی
- هدفهای اجتماعی
- هدفهای اقتصادی
- هدفهای سیاسی
- هدفهای فرهنگی
- هدفهای انسانی
- هدفهای دینی
- ۴- هدفهای آموزش و پرورش ابتدایی:
- تعلیم مفاهیم اساسی
- تربیت شخصیت
- تربیت اجتماعی
- آمادگی برای ادامه تحصیل در دوره بعد
- تربیت ذوق
- تربیت دینی

فصل چهارم: تعریف اصل و بررسی منابع آن

- ۱- فرق اصل و فرع
- ۲- فرق اصل با هدف و روش
- ۳- اصل کشف کردنی است نه وضع کردنی
- ۴- منابع کشف اصول آموزش و پرورش

فصل پنجم: اصول آموزش و پرورش ابتدایی

- ۱- در نظر گرفتن واقعیت دوره کودکی و رشد
- ۲- اصل فعالیت:
- از عمل به نظر
- تربیت دست و مغز با یکدیگر

- ۳- اصل اجتماعی :
- نکاتی که باید در تربیت اجتماعی رعایت کرد
- فنون اجتماعی کردن
- ۴- اصل خلاقیت :
- تربیت هوش بیش از حافظه
- ۵- اصل تفرد یا شخصیت
- ۶- تربیت انسانی
- ۷- اصل کمال :
- دیدگاه علمی و دینی در اجرای این اصل

فصل ششم : روشهای کلی آموزش و پرورش

- ۱- اصول روشهای تدریس
- ۲- روشهای قدیم
- ۳- روشهای شهودی
- ۴- روشهای فعال
- ۵- نتیجه گیری

منبع اصلی : منبع شماره یک منبع اصلی می باشد که به تناسب از سایر منابع نیز با توجه به سرفصلهای درس استفاده می شود.

منابع :

- ۱- شکوهی، غلامحسین، مبانی و اصول آموزش و پرورش، انتشارات آستان قدس ۱۳۶۸.
- ۲- نر، آشنایی با فلسفه آموزش و پرورش، ترجمه فریدون بازرگان، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۴.
- ۳- اهداف آموزش و پرورش ایران به طور کلی و اهداف آموزش و پرورش ابتدایی، تدوین شده توسط شورای عالی آموزش و پرورش
- ۴- میالاره، گاستون، معنی و حدود عولم تربیتی، ترجمه علی محمد کاردان، انتشارات دانشگاه تهران.

۵- دویس، مورس، مراحل تربیت، ترجمه علی محمد کاردان، انتشارات دانشگاه تهران،
چاپ نهم ۱۳۷۰.
۶- پیازه، روان‌شناسی و دانش آموزش و پرورش، ترجمه علی محمد کاردان، انتشارات
دانشگاه تهران، ۱۳۶۷.

نام درس: سازمان و قوانین آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

اهداف آموزشی:

پس از پایان این درس دانشجو مری:

- ۱- سازمان، قوانین و تشکیلات آموزش و پرورش را می‌شناسد.
- ۲- با اهداف و برنامه‌های شاخه معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش و ادارات کل استانها آشنا می‌شود.
- ۳- با شرح وظایف مربی تربیتی و اولیاء تربیتی «مدرسه و منطقه و شهرستان» آشنا می‌شود.

سرفصلهای درس:

فصل اول، سازمان و تشکیلات آموزش و پرورش

- سیر تحول مختصر سازمان و تشکیلات اداری آموزش و پرورش ایران.
- اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش.
- تشکیلات کنونی وزارت آموزش و پرورش (وظایف وزیر و واحدهای ذیربط، شورایعالی آموزش و پرورش، شورای تغییر نظام، سازمانهای وابسته به آموزش و پرورش، انجمن اولیاء و مربیان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، معاونان وزیر، دفاتر و ادارات کل ذیربط).
- تشکیلات اداری و وظایف معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش.
- سازمان اداری آموزش و پرورش استانها، شهرستانها، مناطق با تأکید بیشتر بر تشکیلات پرورشی و وظایف عمده آنها.

فصل دوم: سازمان و درجه‌بندی مدارس و وظایف کارکنان

- درجه‌بندی مدارس
- آشنایی با وظایف مدیر، معاون، معلم و سایر کارکنان مدرسه.

– آشنایی با وظایف مربی تربیتی، مربی مشاور، مربی تربیت بدنی، مربی بهداشت.

فصل سوم : قوانین و مقررات آموزش و پرورش

– اهم قوانین آموزش و پرورش و مشخصه‌های کلی آنها شامل : قانون تربیت معلم، قانون تعلیمات اجباری، قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش، قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش، قانون تخلفات اداری، قانون تشکیل معاونت پرورشی.
– قوانین و مقررات اداری استخدامی آموزش و پرورش.

فصل چهارم : وظایف و برنامه‌های امور تربیتی

– آشنایی با شرح وظایف حوزه معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش
– آشنایی با واحدهای وابسته به امور تربیتی مانند انتشارات تربیت، هسته‌های مشاوره، کلینک‌های مشاوره و درمان، کانون شعرا و نویسندگان و کانونهای فرهنگی و تربیتی و ...
– ستاد تربیتی ، اهداف و وظایف آن
– کتابخانه، اهداف و وظایف آن
– برگزاری مسابقات فرهنگی هنری
– فعالیتهای بازدید و اردوئی
– اهداف و برنامه‌های مربوط به مراسم آغازین، ایام الله و ...

فصل پنجم : نهادهای مرتبط با امور تربیتی

- ۱ – انجمن اولیاء و مربیان
- ۲ – کانون پرورشی فکری کودکان و نوجوانان

منبع اصلی : سازمان و قوانین آموزش و پرورش، انتشارات سمت

سایر منابع:

- ۱ – صافی، احمد، مدیریت در آموزش و پرورش – تهران ۱۳۷۱.
- ۲ – حسن زاده، سعید ، اسماعیلی، عزیزالله، امور تربیتی، وزارت آموزش و پرورش – تهران، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.
- ۳ – احمدی – علی اصغر، اهداف پرورشی نظام آموزش و پرورش، کمیسیون فعالیتهای

پرورسی، تهران ۱۳۷۱.

۴ - اساسنامه ستادهای تربیتی و انجمن اولیاء و مربیان.

نام درس: کتابخانه و کتابخوانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: ندارد

ساعات تدریس: ۴ ساعت در هفته در یک نیمسال

اهداف:

پس از پایان این درس دانشجو - مربی:

- ۱- با نقش و تأثیر کتاب در تعلیم و تربیت آشنا است.
- ۲- روشهای مطالعه را می‌شناسد و در آموزش آنها به دانش‌آموزان تواناست.
- ۳- راههای استفاده از منابع مختلف را می‌شناسد.
- ۴- کارکردهای کتابخانه آموزشی را می‌داند.
- ۵- با مدیریت و نحوه اداره مناسب کتابخانه آموزشی آشناست.

سرفصلهای درس:

- ۱- سیستم‌های اطلاع‌رسانی و جایگاه و اهمیت آنها
- ۲- نقش کتاب و کتابخانه در سیستم اطلاع‌رسانی
- ۳- نحوه ترغیب به مطالعه
- مطالعه و اهمیت آن به عنوان یک شاخص فرهنگی
- روشهای ایجاد رغبت به مطالعه در کودکان و نوجوانان
- عوامل مؤثر در ایجاد عادت به مطالعه
- برنامه‌های جنبی کتابخانه آموزشی
- ۴- آشنایی با روشهای مطالعه
- روشها و مهارتهای مربوط به مطالعه
- آشنایی با شیوه‌های سریع خوانی
- شیوه‌های یادداشت برداری از مطالعات (خلاصه‌نویسی، یادداشت برداری و

فیش برداری)

کار عملی: دانشجو خلاصه‌ای از یک مقاله تهیه نماید.

براساس موضوع ارائه شده توسط مدرس درس لااقل ۱۰ فیش بر اساس کتابهای موجود

تهیه و ارائه دهد.

۵- کارکردهای کتابخانه آموزشی

- تعریف و هدفهای کتابخانه در مدرسه

- نقش کتابخانه در مدرسه

نقش و وظایف کتابدار در کتابخانه آموزشی

کار عملی: بازدید از یکی از کتابخانه‌های عمومی شهر تحت نظارت مدرس درس و تهیه

گزارش از آن

۶- سازماندهی و تشکیلات کتابخانه آموزشی

- مدیریت کتابخانه‌ای

- ویژگیهای کتابخانه آموزشی (ساختمان و فضا، تجهیزات، فضاسازی درونی و بیرونی

کتابخانه ...)

- سازماندهی امور کتابخانه (فهرست نویسی، رده‌بندی، برگه‌آرایی و امانت‌دهی)

کار عملی: بازدید از یکی از کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تحت

نظارت مدرس درس و تهیه گزارش از آن

۷- محتوای مناسب برای کتابخانه آموزشی

- مراجع و منابع و انواع آن

کار عملی: بازدید از یکی از کتابخانه‌های مدارس تحت نظارت مدرس درس و تهیه

گزارش از آن.

منبع اصلی:

۱- مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی و مرکز خدمات کتابداری «خودآموز

کتابداری» یا «چگونه یک کتابخانه کوچک بسازیم، تهران، ۱۳۶۰.

۲- خمارلو توران، دوگفتار «کتابخانه آموزشی» و نقش آن در ایجاد عادت به مطالعه،

انتشارات ابتکار، تهران، ۱۳۵۹.

سایر منابع.

۱- تعاونی، شیرین (خالقی) «وسایل و تجهیزات کتابخانه» تهران، مؤسسه تحقیقات و

برنامه‌ریزی علمی و آموزشی و مرکز خدمات کتابداری ۱۳۵۲.

۲- رایل، گای. د. مدیریت کتابخانه‌های دانشکده‌ای، ترجمه پروین سلیمانی (امین

صالحی)، تهران دانشسرای عالی ۱۳۵۲ - ۱۳۵۵.

- ۳ - مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی و مرکز خدمات کتابداری، کتابخانه آموزشی. تهران ۱۳۵۴.
- ۴ - انوار، پروین. مآخذ شناسی و استفاده از کتابخانه، تهران، زوار، ۱۳۵۲.
- ۵ - حری، عباس، «مراجع و بهره‌گیری از آنها»، تهران، مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۵۶.
- ۶ - مان، مارگارت، «اصول فهرست‌نویسی و طبقه‌بندی» ترجمه هوشنگ ابرامی، تهران، مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی و مرکز خدمات کتابداری، فرانکلین، ۱۳۵۱.
- ۷ - لاریک، نانسی، «جگونه بچه‌هایمان رایه مطالعه تشویق کنیم» کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تهران، ۱۳۶۶.

نام درس: روش تدریس قرآن کریم

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: روخوانی قرآن (پیش‌نیاز دانشگاهی)، کلیات روشها و فنون تدریس برای معلمان

ساعات تدریس: ۴ ساعت در هفته

هدفهای آموزشی:

از دانشجو - مری انتظار می‌رود در پایان درس توانایی‌های زیر را کسب نماید:

۱- توانایی تدریس مستقل روخوانی و تجوید قرآن کریم به دانش‌آموزان.

۲- توانایی ارزشیابی مرحله‌ای و نهایی از میزان پیشرفت دانش‌آموزان در این درس.

سرفصلهای درس

فصل اول: تقسیم‌بندی قواعد روخوانی در پایه‌های مختلف و روش تدریس آن.

- سوم ابتدایی: صداهای کوتاه، سکون، صداهای کشیده، تشدید.

- چهارم ابتدایی: حروف ناخوانا، تنوین

- پنجم ابتدایی: همزه، مد، اشباع و عدم اشباع هاء ضمیر و استثنائات آن، نحوه وقف بر

آخر کلمات، حروف مقطعه.

- دوره راهنمایی: همزه وصل و قطع، التقاء ساکنین

- تهیه طرح درس برای تدریس هر یک از موارد فوق

فصل دوم: روش آموزش تجوید قرآن کریم

- روش تدریس مخارج حروف (شامل دسته‌بندی حروف با توجه به مخارج آنها)

- روش تدریس صفات استعلاء استفعال، قلقله و غنه

- روش تدریس احکام تنوین و نون ساکنه، میم، راه، لام لفظ جلاله، مد

- روش تدریس رموز وقف

- تهیه طرح درس برای تدریس هر یک از موارد فوق

- آشنایی با کتابت قرآن کریم (رسم الخط و رسم الاملاء)

- آشنایی با انواع علامت‌گذاری قرآن کریم (قرآنهاي ایرانی، عربی، پاکستانی)

فصل سوم : روش تدریس کلمات و آیات قرآن به روش تفکیک
- تفکیک ساده، حرف خوانی (بخش بخش)، کلمه خوانی، ساده خوانی آیات، آهنگین خوانی (ترتیل)، فردخوانی و جمع خوانی آیات
- نحوه استفاده از نوار
- نحوه استفاده از لوح
- تهیه طرح درس برای تدریس هر یک از موارد فوق

فصل چهارم : مروری بر روشهای مختلف آموزش حفظ و قرائت قرآن، محاسن و معایب آنها
- آموزش از طریق بازی و قصه گویی
- آموزش از طریق پرسش و پاسخ (روش نیرزاده)
- آموزش از طریق تلفیق آیات و کلمات قرآنی با مفاهیم
- روشهای مختلف حفظ قرآن کریم و معایب عمده آنها

فصل پنجم : روش ارزشیابی از دانش آموز
- پرسش از عبارات و آیات قرآنی
- پرسش از کلمات (غلط اعرابی، غلط کلمه ای)

توصیه های اجرایی

- ۱- این درس همزمان با تمرین مربیگری ارائه شود تا دانشجو - مربی ساعاتی را نیز در کلاس درس قرآن پایه های مختلف در مدرسه حضور داشته باشد (در حدی که در تمرین مربیگری پیش بینی شده است)
- ۲- در طول تدریس این واحد درسی لازم است دانشجو - مربی در حضور استاد راهنما و دانشجویان به تدریس قواعد روخوانی و تجوید قرآن پرداخته و این بخش به عنوان قسمتی از ارزشیابی از دانشجو منظور شود.

منبع اصلی : کتب درسی قرآن دوره های ابتدایی و راهنمای

سایر منابع:

- ۱ - محسنی احمدرضا، تدریس قرآن به روش بازی و قصه گوئی، ۱۳۷۱
- ۲ - حبیبی سیدعلی، راهنمای تدریس روخوانی قرآن کریم، ناشر دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی ۱۳۷۱.
- ۳ - حسینی سیدعباس، روش اصولی در آموزش صحیح قرآن، ناشر سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی، ۱۳۷۲.
- ۴ - حبیبی سیدعلی، راهنمای روش تدریس روخوانی قرآن کریم، ناشر دارالقرآن کریم.
- ۵ - موسوی سیدمحسن، حلیة القرآن سطح ۱، ناشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- ۶ - موسوی سیدمحسن، حلیة القرآن سطح ۲، ناشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- ۷ - سرهنگ بیگلری، سرالبیان فی علم القرآن، ناشر سنایی.

نام درس: متون اسلامی (آموزش زبان عربی)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: روخوانی قرآن (پیش‌نیاز دانشگاهی)

ساعات تدریس: ۲ ساعت در هفته

اهداف آموزشی:

در این درس دانشجو معلم با قواعد اساسی صرف و نحو آشنا شده و انتظار می‌رود که با تمرین و قرائت متون متنوع از عهده ترجمه آیات و روایات برآید و تاحدودی بتواند بعضی از جملات را تجزیه و ترکیب کند.

سرفصلهای درس:

- ۱ - جمله فعلیه: فاعل و اشاره به انواع آن، مفعول و ذکر انواع آن.
فعل معلوم، فعل مجهول و نائب فاعل.
- ۲ - جمله اسمیه: مبتدا و خبر. انواع خبر: خبر جمله فعلیه، خبر جمله اسمیه، خبر مفرد، خبر شبه جمله
خبر نواسخ: افعال ناقصه، حروف مشبهه بالفعل، لای نفی جنس.
- ۳ - نواسخ: افعال ناقصه، حروف مشبهه بالفعل، لای نفی جنس.
- ۴ - تقسیم اسم به: مفرد، مثنی و جمع - تقسیم آن به جمع مذکر سالم و جمع مؤنث سالم و جمع مکسر.
- ۵ - تقسیم اسم به جامد و مشتق و ذکر انواع مشتقات هشتگانه و توضیح چهار قسم از آن (اسم فاعل، اسم مفعول، صیغه مبالغه، صفت مشبیه).
- ۶ - بقیه مشتقات (اسم تفضیل، اسم مکان، اسم زمان، اسم آلت).
- ۷ - تقسیم اسم به مقصور، ممدود، منقوص و صحیح الآخر.
- ۸ - تقسیم اسم به معرفه و نکره و ذکر اقسام معارف.
- ۹ - معرب، مبنی.
- ۱۰ - افعال صحیح معتل و انواع آن.
- ۱۱ - معتلات (مثال - اجوف - ناقص).
- ۱۲ - فعل مضارع مرفوع منصوب و مجزوم.
- ۱۳ - مفعول مطلق، مفعول فیه، مفعول معه.
- ۱۴ - حال (در انواع آن) تمیز.

- ۱۵- منادی و ذکر انواع آن، مستثنی و ذکر انواع آن.
- ۱۶- اسم غیر منصرف، اسم منسوب.
- ۱۷- اضافه و توابع.
- ۱۸- انواع حروف (عامل، غیر عامل و ...).
- ۱۹- اسلوبهای جمله - اسلوب تعجب - افعال مدح و ذم - تمنی و ترجی - اغراء و تخذیر - قسم.

منبع اصلی:

کتاب المنهج القويم لتعليم اللغة القرآن کریم - انتشارات سمت.

سایر منابع:

- صرف و نحو - دکتر محمد خوانساری.
- الدروس العربیه، مصطفی غلابینی.

نام درس: تمرین مربیگری (۱) و (۲)

تعداد: ۴ واحد (در دو نیمسال متوالی هر یک ۲ واحد)

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: برنامه‌ریزی فعالیت‌های فرهنگی تربیتی، کلیات روشها و فنون تدریس

ساعات تدریس: ۶ ساعت در هفته در دو نیمسال تحصیلی.

اهداف آموزشی درس:

از دانشجو - مری انتظار می‌رود پس از پایان دوره تمرین مربیگری به هدفهای ذیل نایل شود:
- توانایی کاربرد نسبی آموخته‌های نظری در اجرای مستقل فعالیت‌های پرورشی به نحو مطلوب.

- آمادگی پذیرش مسئولیت مربیگری و توانایی برنامه‌ریزی و اجرای مستقل فعالیت‌های پرورشی به نحو مطلوب.

- توانایی برخورد صحیح عاطفی و اخلاقی با دانش‌آموزان.

- توانایی طراحی آموزش و تدریس مستقل درس قرآن.

بخش اول: مراحل اجرایی درس تمرین مربیگری (۱) (زمان فعالیت‌های ۱، ۲، ۳ قبل از شروع سال تحصیلی و روز شکوفه‌ها است)

شرح فعالیت	تهیه طرح یا گزارش	تعداد جلسات
۱ - شرکت در جلسات توجیهی جهت آشنایی با اهداف، اصول و ویژگی‌های درس تمرین مربیگری.	-	۱
۲ - مراجعه به منطقه و دریافت معرفی‌نامه از منطقه برای مدرسه، مراجعه به مدرسه و هماهنگی با مدرسه	-	۱
۳ - آشنایی با کادر مدرسه و مشاهده فضای فیزیکی مدرسه و امکانات موجود.	تهیه گزارش	۱

۱ - درس تمرین مربیگری (۱) به منزله پیش‌نیاز تمرین مربیگری (۲) می‌باشد و زمان ارائه آن از آغاز سال تحصیلی است.

۴	تهیه گزارش	۴ - آشنایی با فعالیتهای مدرسه، چگونگی تشکیل گروههای دانش آموزی برای انجام فعالیتهای و شرکت در انجام این فعالیتهای، شامل: روز شکوفه‌ها، مراسم آغازین، نماز جماعت، مراسم ویژه، جشن عبادت، چگونگی اداره شرکت تعاونی مدرسه، فعالیتهای فوق برنامه و ...
۲	تهیه گزارش	۵ - شرکت در یک بازدید و یک اردوی دانش آموزی
۱	تهیه گزارش	۶ - همکاری با مربی پرورشی در برگزاری مسابقات هنری
۲	تهیه گزارش	۷ - مشاهده وضعیت کتابخانه و نحوه اداره آن، ارتباط دانش آموزان با کتابخانه، تأمین کتابهای مورد علاقه و درخواست دانش آموزان، نحوه اداره و تنظیم وقت مورد نیاز برای اجرای این برنامه.
۳	تهیه گزارش	۹ - حضور و مشاهده کلاس درس قرآن پایه‌های سوم و چهارم و پنجم.
۱	تهیه گزارش	۱۰ - آشنایی اولیه با چگونگی برخورد با اولیاء دانش آموزان مشکل دار
۱	تهیه گزارش	۱۱ - تشکیل جلسه جمع‌بندی و بررسی مشکلات با استاد راهنما.
		۱۲ - تهیه گزارش نهایی نیمسال اول و ارائه به استاد
۱۷		جمع

بخش دوم، مراحل اجرایی درس تمرین مربیگری (۲)		
تعداد جلسات	شرح فعالیت	تهیه گزارش یا طرح
۱	۱- بررسی طرح فعالیتهای تدارک شده نیمسال دوم با کمک استاد راهنما و آشنایی دانشجو - مربی نسبت به چگونگی هماهنگی با مربی پرورشی جهت اجرای مستقل فعالیتهای پرورشی.	-
-	۲- تهیه مواد، برنامه ریزی و اجرای مستقل برنامه قصه گوئی و شعرخوانی برای دانش آموزان.	تهیه طرح و مواد
-	۳- اصلاح طرح و مواد قصه گوئی و شعرخوانی توسط استاد راهنما.	-
۲	۴- اجرای مستقل برنامه قصه گوئی و شعرخوانی	تهیه گزارش
-	۵- تهیه طرح درس قرآن برای پایه های سوم و چهارم و پنجم	تهیه طرح
-	۶- اصلاح طرحهای تهیه شده توسط استاد راهنما	-
-	۷- اجرای طرحهای تهیه شده و تدریس مستقل درس قرآن در پایه های سوم و چهارم و پنجم.	-
۳	۸- آشنایی با دستورالعملها و دفتر ستاد تربیتی و و چگونگی گزارش فعالیتهای پرورشی مدرسه.	تهیه یک نمونه گزارش و صورت جلسه
۱	۹- آشنایی با تنوع مشکلات تربیتی دانش آموزان براساس مشاهدات دانشجو - مربی و آنچه در دفتر ستاد تربیتی، فرمها و سوابق (غیر محرمانه) توسط ستاد تربیتی ثبت و نگهداری می شود. آشنایی با طرحهای در حال اجرا	تهیه گزارش
۱	۱۰- شرکت در حداقل یک جلسه حضوری با اولیاء مشکل دار و بررسی راههای ارتباط با دانش آموز و اولیاء از طریق نامه، تلفن، جلسات حضوری، صندوقها و ...	تهیه گزارش
۲	۱۱- طراحی و اجرای مستقل هر یک از مراسم	-

آغازین، نماز جماعت، برنامه صبحگاهی و ...

- ۱۲ - طراحی و اداره یک اردو و یک بازدید با ارائه طرح و تهیه گزارش ۲
همراهی و نظارت مربی پرورشی
- ۱۳ - بررسی نحوه ارتباط با ارگانها، نهادها و چگونگی تهیه گزارش ۱
استفاده از امکانات آنها.
- ۱۴ - شرکت در جلسات ستاد تربیتی، انجمن اولیاء و مربیان و شورای معلمان. ۱ -
- ۱۵ - آشنایی با امور تربیتی منطقه و فعالیتهای آن. ۱ -
- ۱۶ - تشکیل جلسه بررسی گزارشها، طرحها، جمع بندی و نتیجه گیری ۱ -
- ۱۷ - تهیه گزارش نهایی، طرح سالانه فعالیتهای ارائه به استاد راهنما. ۱ -
- جمع ۱۷

بخش سوم: اهم وظایف عواملی اجرایی

اهم وظایف مدرسان و دست اندرکاران درس تمرین مربی‌گری

الف: وظایف اداره آموزش و پرورش منطقه (معاونت پرورشی، مسئول آموزشی مقاطع و...)

– شرکت در جلسات توجیهی دوره تمرین مربی‌گری که در مرکز تربیت معلم برگزار می‌شود.

– بررسی و شناسایی مدارس واجد شرایط جهت اجرای دوره و اعلام اسامی این مدارس به مرکز تربیت معلم.

– آمادگی پذیرش دانشجویان جهت بازدید گروهی و آشنایی با فعالیتهای معاونت پرورشی و در اختیار گذاردن اطلاعات لازم.

– همکاری لازم جهت برگزاری دوره با توجه به کیفیت لازم با مشارکت مسئولان مرکز تربیت معلم مدرسان و مسولان مدارس محل اجرای دوره.

ب: وظایف مسئول مرکز تربیت معلم:

– تمهید مقدمات دوره و برنامه‌ریزی جهت اجرای درس

– تشکیل ستاد اجرایی درس تمرین مربی‌گری در مرکز تربیت معلم

– انتصاب مدرسان با کفایت و مناسب با توجه به چهارچوب مشخصات و ضوابط دفترچه راهنما و نظرات ستاد اجرایی.

– تهیه و در اختیار گذاردن امکانات – تجهیزات و وسیله رفت و برگشت دانشجویان و مدرسان به مدرسه.

– پی‌گیری امور مربوط به درس تمرین مربی‌گری تا حصول نتیجه نهایی.

– ارزشیابی و برآورد کلی از چگونگی مراحل مختلف اجرای درس تمرین مربی‌گری.

ج: وظایف مدرس راهنما

– انتخاب مدارس به تعداد مورد نیاز از بین مدارس واجد شرایط که از قبل شناسایی

شده‌اند و تقسیم دانشجو – مربیان بین این مدارس.

– تشکیل جلسات توجیهی برای دانشجویان و تدریس مباحث نظری در رابطه با اهداف – اصول و ویژگیهای درس تمرین مربیگری..

– آشنا ساختن دانشجو – مربیان با کارکنان مدرسه و تلاش در جهت ایجاد جوی صمیمی و ایجاد روحیه همکاری بین دانشجویان و مسئولان مدرسه.

– دریافت و مطالعه به موقع گزارشهای تنظیم شده توسط دانشجو – مربیان و ارائه راهمایی های لازم.

– راهمایی جهت تنظیم برنامه ها و طرح های روزانه و سالانه و مطالعه طرح های تنظیم شده و رفع نقائص احتمالی آنها.

– ارزیابی از فعالتهای مستقل تمرین مربیگری و تلاش در جهت رفع نقائص.

– تلاش در جهت ایجاد نگرش مثبت در دانشجویان نسبت به درس تمرین مربیگری و برطرف نمودن نگرشهای منفی مانند روحیه بازرسی و بازخواست بین کارکنان و مسئولان منطقه، مدارس محل کارآموزی و دانشجویان.

– تشکیل جلسات گروهی و گفتگوی فردی با دانشجویان جهت آگاهی از مشکلات و اقدام به موقع جهت رفع مشکلات.

– شرکت منظم در جلسات ستاد اجرایی و گروه آموزشی درس تمرین مربیگری و همفکری و تبادل نظر و کسب اطلاعات تازه جهت بالا بردن کیفیت کار.

– بازدید منظم از مدارس و پی گیری مرتب فعالتهای تعیین شده.

– ارزشیابی کلی از تمرین هر یک از دانشجو مربیان و ارائه نتایج و لیست نمرات همراه با نظرات و انتقادات و پیشنهادات سازنده به مرکز.

د – وظایف مربی راهنما.

– پذیرش دانشجو – مربی و فراهم ساختن امکان مشارکت دانشجویان در فعالتهای پرورشی مدرسه.

– فراهم ساختن موجبات آشنایی دانشجو – مربیان با فضا و امکانات فیزیکی مدرسه، دانش آموزان و تشکیلات فعال دانش آموزی،

– شرکت در جلسات توجیهی درس تمرین مربیگری که در مرکز تربیت معلم برگزار می شود.

– احترام به شخصیت دانشجو – مربی و داشتن نگرش مثبت نسبت به وی.

– سپردن هر یک از فعالتهای پرورشی مدرسه به دانشجو – مربی به تناسب پیشرفت در

درس تا دستیابی به اجرای مستقل.
- در اختیار گذاردن اطلاعات لازم قبل از اجرای مستقل و هدایت در حین انجام فعالیت و اقدام به رفع نقائص بعد از اجرا.
- سعی در ایجاد زمینه ابتکار و نوآوری در دانشجو - مربی و امکان استفاده از آنها در عمل.
- همکاری در ارزشیابی از تمرین دانشجو - مربی و ارائه فرمهای تکمیل شده همراه با نظرات، انتقادات و پیشنهادات در رابطه با شیوه اجرای درس به استاد راهنما.

وظایف دانشجو - مربی در طول دوره تمرین مربیگری

- حضور به موقع و مرتب در جلسات توجیهی، مدرسه محل تمرین مربیگری، و امضاء دفتر حضور و غیاب و جلسات بررسی مسائل و مشکلات.
- داشتن ظاهر و رفتار متناسب با موازین اسلامی، حرفه مقدس معلمی و محیط آموزشی.
- ایجاد رابطه صمیمی و دوستانه با کارکنان مدرسه و همکاری لازم با مربی پرورشی در انجام فعالیتها.
- بررسی فضای فیزیکی و امکانات مدرسه و مشاهده دقیق، هدفدار و مستمر فعالیتهای پرورشی در مدرسه.
- به عهده گرفتن انجام فعالیتها و اجرای نیمه مستقل و مستقل فعالیتها.
- تهیه طرحها و گزارشهای محوله اعم از روزانه و سالانه و ارائه به موقع آنها به استاد راهنما جهت رفع نقائص و ارزشیابی.
- تبادل نظر و ارائه طرح فعالیتهای محوله به مربی راهنما قبل از اجرای فعالیت.
- انجام به موقع فعالیتهای محوله با صلاحدید و زیر نظر مربی راهنما.
- مشاهده رفتار دانش آموزان و شناسایی دانش آموزان مشکل دار.
- بررسی میزان مشارکت عوامل انسانی مرتبط با فعالیتهای تربیتی از مدیر مدرسه تا سرایدار و خدمتگزار.
- تهیه گزارش نهایی از فعالیتهای هر نیمسال و ارائه به استاد راهنما.

ارزشیابی ها	زمان اجراء
۱- ارزشیابی از کل دوره توسط گروه آموزشی و مسئول مرکز	پس از پایان دوره در هر نیمسال
۲- ارزشیابی از دانشجو - مربی توسط : استاد راهنما - مربی راهنما - مدیر مدرسه با توجه به فعالیتهای انجام شده، طرح ها، برنامه ها و گزارشهای تهیه شده توسط دانشجو - مربی	در طول دوره
۳- ارزشیابی مجموعی از کل دوره توسط مسئولین اجرایی دوره.	- در پایان هر نیمسال - در پایان دوره
توصیه های اجرایی	
- توضیح این که این برنامه برای اجرا نیاز به مقدماتی به شرح زیر دارد :	
تمهید مقدمات :	
- برنامه ریزی جهت اجرای یک دوره یک ساله درس تمرین مربیگری.	قبل از شروع سال تحصیلی
- آماده سازی شامل : انتخاب مدرسین و ابلاغ به آنها، تشکیل ستاد اجرایی، گروه آموزشی و ...	« «
- هماهنگی با آموزش و پرورش منطقه و مسئولان اجرایی دوره در مدارس واجد شرایط و دست اندرکاران مرکز تربیت معلم	« «
- تشکیل کلاسهای توجیهی برای دست اندرکاران و مجریان دوره تمرین مربیگری.	« «
- تشکیل کلاسهای نظری جهت آشنا ساختن دانشجویان با ضرورت، اهمیت، هدفها، اصول و ویژگیهای فعالیتهای پرورشی.	« «
دستورالعمل اجرایی این طرح تهیه خواهد شد.	

منابع .

- ۱- فیوضات، یحیی، اصول برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات دانشگاه ابرویحان، ۱۳۵۶.
- ۲- سازمان مرکزی تعاون کشور، آموزش عملی تدریس برای تربیت معلمان، ۱۳۴۸.
- ۳- دفتر تحقیقات و برنامه‌ریزی آموزشی، آموزش عملی تدریس (کارورزی)، ۱۳۶۳.
- ۴- کفاش حمید رضا، قعی فرمحمد، آشنایی با برنامه‌های اجرایی کارورزی، رشته پرورشی (تمرین مربیگری)، ۱۳۷۳.
- ۵- نیازسنجی از طریق گفتگوی حضوری با مربیان امور تربیتی، ۱۳۷۳.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳۲/۲۶۶۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، دوره سه‌گانه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشند، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارند.
 - ج: گذراندن سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره ۷۳/۳۶۴۹

پیوست

بیت عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و برنامهمهای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها و بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۵ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۵ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۵ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد)

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹